

43848

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ORDU TÜRKÜLERİNDE ANALİZ ÇALIŞMASI

43848

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇETİN AKDENİZ

*GÜZEL SANATLAR ANASANAT DALI
MÜSİKİ SANAT DALI
TÜRK HALK MÜZİĞİ ALANI*

HAZİRAN 1995

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ORDU TÜRKÜLERİNDE ANALİZ ÇALIŞMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇETİN AKDENİZ

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 12 Haziran 1995

Tezin Savunulduğu Tarih : 28 Haziran 1995

Tez Danışmanı

: Y.Doç.Afşin EMİRALİOĞLU

Diğer Jüri Üyeleri

: Prof.Selahattin İÇLİ

Doç. Şenel ÖNALDI

HAZİRAN 1995

ÖNSÖZ

Her ülke'nin kendine göre kültür kaynakları vardır. Bu kaynaklardan yoksun kalmış toplumların daha ileriye gitmelerine ve çağdaşlaşmasına ihtimal verilemez.

Türk milleti olarak, atalarımızın Orta Asya'dan başlayarak, Anadolu'ya kadar taşıdıkları âdet, gelenek ve görenekler diğer bütün toplumları kısıktırarak şekildedir. Geleceği sağlam temeller üzerine kurmak, geçmişten güç almak ve kültürel zenginliklere sahip çıkmakla mümkün olacaktır. Kültürü oluşturan temel unsur ise Folklor'dur. Bir toplumun kültürü hakkında bilgi edinebilmek için o toplumun folklorunu detaylı bir şekilde incelemek gerekir.

Biz de bu çalışmamızda yurdumuzun Doğu Karadeniz bölgesinde yer alan Ordu ilinin Merkez ilçesine ait 14 halk ezgisi üzerinde detaylı bir analiz (inceleme) çalışması yapmaya çalıştık.

Çalışmamızın tamamlanmasında bana yardımlarını esirgemeyen danışmanım Temel Bilimler Bölümü Halk Müziği Anasanat Dalı Başkanı Sayın Y.Doç.Afşin EMİRALİOĞLU'na, ayrıca verdikleri bilgilerle katkıda bulunan Öğretim Üyesi Sayın Doç. Şenel ÖNALDI'ya ve Öğretim Görevlisi Gönül TÜRETKEN'e teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

İstanbul 1995

Çetin AKDENİZ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	
ÖZET	
SUMMARY.....	
BÖLÜM 1. GİRİŞ	
BÖLÜM 2. ORDU İLİNİN TARİHÇESİ, COĞRAFİ YAPISI, OYUNLARI VE HALK MÜZİĞİ HAKKINDAKİ KISACA BİLGİLER	
2.1. Ordu'nun Tarihçesi	
2.2. Ordu'nun Coğrafi Yapısı	
2.2.1. Dağlar	
2.2.2. Akarsular	
2.2.3. Denizler	
2.2.4. Vadiler, Ovalar	
2.2.5. İklim	
2.3. Oyunlar	
2.4. Halk Müziği	
2.4.1. Yörede Kullanılan Halk Müziği Sazları	
BÖLÜM 3. ELE ALINAN EZGİLERDE KULLANILAN İNCELEME PLANI	
3.1. Ezgilerin Notaları	
3.1.1. Ezgilerin Edebi Yapılarının İncelenmesi	
3.1.2. Ezgilerin Ritmik Yapılarının İncelenmesi	
3.1.3. Ezgilerin Melodik Yapılarının İncelenmesi	
3.1.4. Ezgilerin Biçim İncelemesi	
3.2. Bahçeye Gel Bahçeye	
3.3. Kemeçemin Telleri	
3.4. Kırmızılım	
3.5. Oy Kemeçe Kemeçe	
3.6. Dalda Fındık Kalmasın.....	
3.7. İmeciler Geliyor	
3.8. Görünür Melet Çayı	

3.9. Boztepe'nin Başında	
3.10. Ordu'nun Sokakları	
3.11. Oy Gemici	
3.12. Al Tavandan Belleri	
3.13. Kırmızılım Tutam Tutam	
3.14. Ordu'nun Dereleri	
3.15. Çam Başına Çıktım	
SONUÇ	
KAYNAKLAR	
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

ÖZET

Bu çalışmamızda, Ordu yöresi halk ezgilerinden sadece il merkezine ait ondört sözlü halk ezgisini tüm yönleriyle incelemeye çalıştık.

Birinci bölümde giriş yer almaktadır. İkinci bölümde ise Ordu ilinin tarihçesi, coğrafi yapısı, oyunları ve halk müziği hakkında kısaca bilgiler verilmiştir. üçüncü bölümde ele alınan ezgilerde inceleme planından bahsedilmiştir. Bu bölümde ezgilerin notaları "Edebi, ritmik, melodik yapılarının incelemesi ve biçim incelemesi gibi dört ana başlık altında nazari açıklamaları da yapılarak ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

İncelemeler sonucunda ulaştığımız netice şu olmuştur. Ordu ilinin merkezine ait ondört ezginin melodi ve ritmik yönden zengin ve dinamik olduğu görülmüştür.

SUMMARY

In this thesis, we have tried to study fourteen folk melodies which belong to Ordu central district and their lyrics in every respect.

The first chapter is the introduction part. In the introduction, we have mentioned about the traditions, habits of the people and their life-styles as folklore has a very wide range. If we consider, the richness and the width of our culture, will soon notice that it may not be possible to make a widespread study of our folklore in every region since it is a very difficult and time-consuming work. Every region has its own specialities in its own style, so normally you are expected to study them by observing them in their own place-ones then we can have a wider knowledge on the folklore of the region. Under the light of these thoughts, we believed that in order to supply the unity of our study we should concentrate only on the region of "Ordu" central district and its folk songs as it will be more practical.

Meanwhile, we believed this study would be a good chance for us as we have been grown up in İstanbul but come from Ordu originally, so we could find better possibilities and have changes there.

Since the richness of our folklore is much wider, it cannot be said that the written references have been fixed seriously so far with scientific studies. There are some written materials and sources on the region of Ordu however, but these are not written academically and systematically. So we have soon noticed the lack of the study on the folk songs on this region and have been led to this study. We find it useful to mention the way of how to study these folk songs while bringing clearness to them. In our thesis, we will examine the works according to their literary structures melodic structures and rhythmic structures and by analyzing their forms.

In this study, our terminology will be expressed like this;

- a) Chapter
- b) Complete music sentence : A whole with small question and answer sentences.
- c) Small music sentence : Expressions which make the complete sentence.

So we say Chapter>Sentence>Small music sentence whole analyzing, we have followed the way to express the symbolic expressions as; Chapter= A, sentence = a. In the symbolic expressions, the numbers written below tell us the amount of measures, We decided to show them as "Similar Sentences" if the expressions are exactly the same. If there are only similarities, we used the expression "similar" or "twins sentence" and symbolized them as "a" or "b" while doing these studies, we have tried to enlighten the melodies of the region as much as possible. Our country has got a lot of values which have started to be forgotten and have been yielded against technology and science and we believe these values are expected to be exploded. This is the reason why we, folk musicians should work continuously and protect these values which we inherited from our ancestors by keeping their purity and transfer them to the coming generations as it is a part of our duty.

In the second chapter, we gave information on the geographic structure of Ordu, its Folk dances and music

1- HISTORY OF ORDU : (origin of the name)

It hasn't been long since the city has been called "Ordu". The village Eskipazar, which is 5 km. on the south east of the city used to be called Bayramlı" and before that is used to be called "Ordu". Today's city center had been the port of the town and used to be called as "Bucak". On the 18th century, while Bucak was developing and becoming more popular since it was a port, Bayramlı began to lose its importance and popularity. During this development in 1869 Bucak was given the name Ordu, which was Bayramlı's old name and it has kept this name ever since.

The historical periods of Province Ordu is contemporary to the Hittites lived in Kızılırmak curve B.S. 2000 and commenced with Kaşka's which have threatened the northern border of Hittite States. Even that the borders of the area where Kaşka's have located could not be determined definitely it is assumed that these societies have settled in Sinop, Samsun, Ordu beginning from Black Sea Coast northern.

2- GEOGRAPHIC STRUCTURE OF ORDU

Terme and Çarşamba districts are on the west and Tokat, Erbaa, Niksar, Reşadiye on the south, Merkez and Bulancak districts of Giresun are on the

east of the city. Its population is 713.534 (1981) and is so densely populated that there are 119 people for every squaremetre and the city is 6.001 km².

a) Mountains

Province ordu is a mountainous region. The proportion of mountain reaches to a leves ofg 83,6 % for dispersion according to the face of earth of the mountains located within to province borders are Black Sea Coast Mountains and Karagöl Dağı. The elevation of Boztepe on whose foot Province ordu was located reaches to 450 mts.

b) Streams

The most important streams in this province are called Melet, Bülbül and Civil. Most of them overflow by the time of severe rains since they are streams originated from high mountains.

c) Seas

Province Ordu has a coast of 136 km northem at the Back Sea. The avarage sea water treatment is 15,6 °C, maximum 25,8 °C and minumum 7°C.

d)Valleys and Plains

The natural structure of the province is not suetable to occur valleys generally. Only on the coast and stream edges there are valleys in narrow bands. The agricultural crops obtained from these alluvioned valleys are highly productive. These is no watering problem since it is raining regularly and too much. In these narrow valleys extending trough the coast, corn and potatoes, ryes and oats are cultivated. The province lands have been sectioned by many larger and smaller valleys. The most known valleys are Melet and Bülbül Stream Valleys.

e) Climate

In Province Ordu, in the coastal part , a typical Black Sea climate is available. The Black Sea climate is a plenty of rainy climate for every season. It's distinguisshed feature is high temprature avarage and that the summer is hot and winter is mild. No depressing hot weather appears during summer time. Abundant rains enabled that a rich plant structure orcured while in the southem part continental climate is available.

3- FOLK DANCES

Ordu is the land of "horon" and "karşımama" dances. These folk dances are seen on the shores. Caucasians do their own folk dances. On the mountainous parts Halay dances are mostly done. A nice mixture of all these dances have appeared as "Ordu Karşılması" and "Metellik" dances.

4- FOLK MUSIC

We happen to meet the specialities of both the folk music of a shore city and a mountainous city in this region. The first collection of these folk songs was made in 1943 for the state Conservatory in Ankara by a group work composed of M. Sarısözen, Halil Bedî Yönetken and Rıza Yetişen, the technician. The folk songs which have been collected have been recorded on cassettes or have been made records of, numbered and been archived. Some of these musicians who have been grown up in this region have made their private collections. In this region, instruments with plectrum (like divan sazı, bağlama or cura) are mostly used. Kemençe is mostly used on the shores. Dilli Çoban Kavalı ve Dilsiz Çoban Kavalı are used. Among percussions, the durum, tambourine, spoon and Zil are used.

In the third chapter a plan to examine has been mentioned. In this chapter, there are 14 folk songs and their notations. Every song has been examined literarily, according to lyric structures, rhythmic structures, melodic structures and form and given under these headings. The way it has been studied is talked about in detail in the plan below :

1- Notation of the songs :

All the songs that have been studied are shown in chapters, sentences, small sentences and with different lettering.

2- Literary Examination of all the songs :

In this part lyrics, poetry and uyak diagrams are studied and made.

3- Rhythmic structures of the songs :

In this part good notations, tonality, sound range and range specialities are shown on a staff as well as melodic walks, sound lengthenings, melodic

variations, sounds which the melody has changed into have been shown to give information to musical structure.

4- Form Examination of the Tunes :

We have tried to examine the formation of the tunes by examining their melodic structure, rhythmic and lyric formations in complete sentences and small sentences then classified according to their sizes, symbolized and grouped them to come to a resolution.

Sentences that are fixed are shown as x,y, z, a, b etc. Questions are shown as "a", responses are shown as "b". If there are any others different from question or answers, these are shown as c, d, e and other chapters are shown as A, B, C. If there is a meaning unity in melodies, the smallest passages are called "small sentences". Passages which have at least two or more sentences are called "sentence" and units which are made of "sentences" and "small sentences" are called chapters.

In the fourth chapter we come to a conclusion. The points which have been stabilized are: There is a rich, variety in rhythm and timing. There is one work which has seven or eight beats, four works which have four beats, eight works which have nine beats. Three of the nine beats are in the form of 2+2+2+3 D, the others are in the form of 2+3+2+2 B.

So we make a deduction and say that in central Ordu district, timing with nine beats are mostly preferred rhythms and especially type B is used in this region.

Three of the works have "falling and rising" character and all the others have rising and falling movement character.

All of the fourteen melodies from the district Ordu, which have been examined in our thesis, have rich dynamic structures and formations.

BÖLÜM 1.

GİRİŞ

Müzik, her zaman yaşantımızın en önemli gereksinimleri içinde yerini almış, insanoğlunun gelişmesiyle paralellik göstermiştir. Hatta bazı toplumlarda, kutsal inançların ifadesi işlevini de görmüştür. Türk müziği; yeryüzünde en uzun tarihe sahip olmasının yanısıra, en geniş coğrafi alana yayılmış müziklerin başında yer almıştır.

Bir milletin bütünlüğünü, kültürünü, ayakta kalmasını sağlayan en önemli unsurların başında yer alan "Folklor" geniş bir alan kapsamaktadır. Halk müziğimiz, halkın yaşayış biçimini, gelenek, görenek ve adetlerini ifade eden "Folklor" içinde büyük ve önemli bir yer tutar. Bir sanat ürünü olmasının yanısıra, halkın duyusunu, temiz bir Türkçe'yle ve samimi cümleler halinde ifade eden "Halk Müziği", sözleri ve ezgileriyle milletin ortak malıdır.

Halk müziğimizin zenginliğini yansıtan, her yörenin farklı özelliklere sahip olması gerçeği karşısında, kendimize bir sınır belirleme zorunluluğunu hissettik. Bu sebeple, yurdumuzun tüm bölgelerini değil, yalnızca Ordu ilinin merkezindeki halk ezgilerini incelemeyi, konu bütünlüğünü sağlamak açısından uygun bulduk. Çünkü, her yörenin kendine göre özellikleri vardır. Bunların hepsini ayrı ayrı incelemek, bilhassa yerinde görmek ve takip etmek gerekir.

Ancak bu şekilde bölge folkloru hakkında daha geniş ve sağlıklı bilgiler elde edilebilir. Bunun yanısıra, Ordu'lu olmam, ancak İstanbul'da büyüdüğüm için bu vesile ile, yöreyi daha yakından tanıma fırsatımın oluşu, göz önünde bulundurarak, çalışmamızı bu yöre üzerinde yapmayı uygun gördük. Her ne kadar Ordu yöresi ile ilgili yurt genelinde mevcut çalışmalar yapılmışsa da, bunların sistemli ve düzenli, akademik bir çalışma mahiyetinde olmadığı da görülmektedir.

İşte yöremizin türküleri üzerinde, yeterli bir analiz çalışması yapılmamış olması, özellikle bizi bu konuyu seçmeye yöneltti.

Eserleri, gerek Edebi yapısı, gerek melodik yapı, gerek ritm yapısı ve gerek biçim incelemesi (analiz) yöntemi ile inceleyeceğiz. Burada kullanacağımız terimlere gelince, şu şekilde ifade edebiliriz.

a) Bölüm : (A,B şeklinde simgelenmiştir)

b) Tam müzik cümlesi : Soru ve cevap gibi yan cümleciklerden oluşan bir bütün (a,b, şeklinde simgelenmiştir)

c) Cümlecik : Tam cümleyi oluşturan yan ifadeler (x,y, şeklinde simgelenmiştir.)

Ezgilerin biçim incelemesinde, altta yazılı rakamlar ölçü sayısını belirtmektedir. Birbirleriyle tamamen aynı ifadeler "eş cümle" ile gösterilmiştir. Benzerlikler varsa, benzer veya ikiz cümle ifadeleri kullanılmıştır. Örnek; " a' ", " b' " gibi.

Çalışmamızda, ilk olarak, yayınlanan kaynakların taranması ve incelenmesi gerçekleştirilmiştir. Bunun yanısıra, eser analizlerinde de konusunda uzman öğretim görevlilerinin bilgilerine de başvurulmuştur.

"Ordu Türkülerinde Analiz Çalışması" adlı bu çalışmayla, yöre ezgilerine elimizden geldiğince ışık tutmaya çalıştık. Bu konuda sağlıklı bir kaynak oluşturması temennisiyle beraber, bundan sonra yapılacağını ümit ettiğimiz çalışmalara ışık tutması en büyük dileğimizdir.

BÖLÜM 2.
ORDU İLİNİN TARİHÇESİ, COĞRAFİ YAPISI,
OYUNLARI VE HALK MÜZİĞİ HAKKINDA
KISACA BİLGİLER

2.1. Ordu'nun Tarihçesi
(İlin Adının Kaynağı)

İl merkezine Ordu adının verilmesi oldukça yenidir. Bugün kentin 5 km. güneydoğusunda yer alan Eskipazar köyünün daha önceki adı Bayramlı, en eski adı da Ordu idi ve söz konusu yerleşme, büyücek ybir kasaba durumundaydı. Bugünkü il merkezi ise bu kasabanın iskelesiydi ve Bucak adını taşıyordu. XVIII. yüzyıla gelindiğinde Bucak, pazar yeri ve iskele olma özelliğinden yararlanarak gelişirken, Bayramlı da sönmeye yüz tuttu. Bu büyüme sırasında 1869'da Bucak'a Bayramlı'nın eski adı olan "Ordu" adı verildi ve bu ad hiç bir zaman değişime uğramadan bugüne kadar geldi.

Ordu il sınırları içindeki bilinen en eski yerleşme ise İ.Ö. VIII. yüzyılda Miletoslular'ca kurulan ve bugün Bozukkale diye anılan Kotyora Koloni kentiydi.

Ordu yöresini de kapsayan bölge ise Roma İmparatoruğu döneminde Pontus Poleminiocus adıyla anılıyor. Bizans egemenliği sırasında ise Armenikon Theması içinde yer alıyordu.

Ordu ili yerleşme tarihi 1944-1945'de Kılıç Kökten'ce yapılan araştırma gezileriyle aydınlatılmıştır. Bu araştırma gezilerinde doğal mağaralarda ve ırmak şekillerinde çakmak taşından yapılmış araç gereçler bulunmuştur.

Kılıç Kökten'in ayrı yöreye 1963'de yaptığı başka bir araştırma gezisinde daha ayrıntılı tarih öncesi araştırmaları yapılmış ve kimi buluntular elde edilmiştir.

Ordu ili tarih dönemleri, İ.Ö. II. binde güneydeki Kızılırmak yayı içinde yaşayan Hitit'lerle çağdaş olma ve Hitit Devleti kuzey sınırını sürekli tehdit eden Kaşkalar'la başlamaktadır. Kaşkalar'ın yerleştikleri alanın sınırları kesin olarak saptanamamışsa da bu toplulukların kuzeyde Karadeniz kıyılarında Kastamonu'dan başlayarak, Sinop, Samsun, Ordu'ya kadarki yörelerde yerleştikleri sanılmaktadır.

Ordu, XVI. yüzyılda, Canik Sancağı'na bağlı bir nahiyeydi. Ordu'nun bağlı bulunduğu Canik Sancağı Rum-i Kadim eyaleti sınırları içindeydi. 1530'da Canik kazasında Galavi (Ordu), Hafsamana, Milas ve Oksun Kaleleri yer alıyordu. Bu yüzyılda Canik kazasında 12.197 nüfuslu kolup, bunların 466'sını müslüman olmayanlar oluşturuyordu. Kaza'ya bağlı 497 köy ve 130 mezra vardı. XIX. yüzyıl sonlarında Trabzon merkez sancağı'nın toplam 8 kazası içinde 4.226.666 dönüm ile en geniş yüzölçümüne sahip olanı Ordu idi. Ordu arazisinin yarısından fazlası otlak olarak kullanılmakta, 1/4'ünde 960.130 dönüm ise bitkisel üretim yapılmaktaydı. Ordu'nun 2.650.335 dönümlük otlak arazisi Trabzon merkez kaza ile Giresun kazasının sırasıyla 2.418.888 dönüm ve 2.100.000 dönüm olan toplam yüzölçümlerini aşmaktaydı.

Trabzon merkez sancağı'nın kazaları arasında Ordu, toplam 6 nahiyeye ile ön sırada idi. Aynı dönemde Trabzon merkez kazasının 4, Giresun'un ise 3 nahiyesi vardı.

2.2. Ordu'nun Coğrafi Yapısı

Ordu'nun batısında Samsun'un Terme ve Çarşamsa ilçeleri; güneyinde Tokat'ın erbaa, niksar, Reşadiye ve Sivas'ın Koyulhisar ilçeleri vardır. İlin doğusunda ise Giresun'un merkez ve Bulancak ilçeleri vardır.

6.001 km² yüzölçümü, 713.535 nüfusu vardı (1980). Nüfus yoğunluğu çok yüksek olan Ordu'da km² 'ye düşen kişi sayısı 119 kişidir.

2.2.1. Dağlar

Ordu ili çok dağlık bir yöredir. Toprakların yeryüzü şekillerine göre dağılımında dağların oranı % 83.6 gibi çok yüksek bir düzeye ulaşmaktadır. İl sınırları içinde yer alan dağların en önemlileri Karadeniz kıyı dağalır ve Karagöl Dağı'dır. Eteklerinde Ordu kentinin kurulduğu Boztepe'nin yükseltisi ise 450 metreye ulaşmaktadır.

2.2.2. Akarsular

İldeki başlıca akarsular Melet, Bülbül ve Civil dereleridir. Bunların en önemlisi Melet'dir. Bunların çoğu yükseklerden doğan kısa akarsular olduğundan, şiddetli yağmurlarda taşarlar.

2.2.3. Denizler

Ordu ilinin kuzeyde, Karadenizde 136 km. kıyısı vardır.

İlde deniz suyu sıcaklığı ortalama 15,6 °C, en yüksek 25,8°C, en düşük ise 7°C'dir.

2.2.4. Vadiler, Ovalar

İldeki doğal yapı genel olarak ova oluşumunda elverişli değildir. Yalnızca, kıyıda ve akarsu kenarlarında, dar şeritler halinde ovalar vardır. Bu alüvyon ovalarda yetiştirilen tarımsal ürünlerde verim oldukça fazladır. İlde yağış bol ve düzenli olduğundan, sulama sorunu hemen hemen hiç yoktur. Kıyı boyunca sıralanan bu dar ovalarda, başta mısır ve patates olmak üzere, çavdar ve yulaf yetiştirilir. Ordu il toplarkalrı, irili ufaklı bir çok vadiyle yarılmıştır. Bunların başında Melet ve Bülbül deresi vadileri vardır.

2.2.5. İklim

Ordu ilinde kıyı kesimde, tipik Karadeniz iklimi egemendir. Karadeniz iklimi her mevsimde bol yağışlı bir iklimdir. Ayırdedici niteliği, sıcaklık ortalamasının yüksekliği, yazların serin, kışların ılık geçmesidir. İlde yaz aylarında bunaltıcı sıcak olmaz. Bol yağışlar yörede zengin bitki örtüsü oluşmasına olanak vermiştir. Buna karşılık ilin güneyindeki iç kesimde karasal iklim vardır.

2.3. Oyunlar

Ordu horon (hora) ve karşılama bölgesindedir. Özellikle kıyılarda bu tür oyunlara rastlanır. Yörede Kafkasya'dan gelen topluluklar kendi oyunlarını oynarlar. Dağlık bölgelerde halay oynanmaktadır. Bunların karışımı ile değişik kimi oyunlar da ortaya çıkmıştır. Ordu karşılması ve Metellik bunlardandır.

Kafkasya'dan gelen toplulukların oyunları kızlı erkekli karka noynanır. Karma oynanan halaylara da rastlanır.

Oyunların başlıcaları şunlardır: Dik horon, Düz Hava, Horon, Karşılama Kol Oyunu, Rum Oyunu, Sallama, Sarı Kız, Sürüleme, Zamak, Kız Horonu, Eşkiya Horonu, Boztepe Horonu, Ordu Karşılması ve Metellik.

2.4. Halk Müziği

Yörede hem kıyı kenti halk müziği özellikleri, hem de bölgesine özgü müzik bir arada görülmektedir.

İlk derleme 1943'de Ankara Devlet Konservatuarı adına M.Sırasözen, Halil Bedii Yönetken, ve teknisyen Rıza Yetişen'den kurulu ekipçe gerçekleştirilmiştir. Derlenen ezgiler plak ve bantlara alınarak fişlenmiş, arşivlerde saklanmaktadır. Ayrıca bu yörede yetişen kimi sanatçılar, özel derleme yapmıştır.

Yöre ezgileri yalı havası, dağ havası, ova havası vb. kaynaklandıkları yere göre de adlandırılır. Bağlama ile kemençe kültürleri yanyana görülmektedir. İlde Garip Kerem'den divanlar söylenir. Tamzara ile Garip olarak bilinen ezgiler en yaygın olanlarıdır. Oyunlar daha çok karşılama türündendir. Ayrıca horon ve semah da oynanır. İç kesimlerde semaha zaman ya da zamak denmektedir.

Ordu yöresi ezgileri öbür yörelerden ayrı özelliktedir. Türkülerin bazıları Majör tondadır. Karşılama bölgesinde bulunan Ordu'da 9 zamanlı ezgiler çoğunluktadır. $2+3+2+2=9$ ve $2+2+2+3=9$ dizilişi hem türkülerde hem de oyunlarda görülür. Bunlardan başka 2 zamandan 8 zamana kadar hertürlü ezgiye rastlanır.

2.4.1. Yörede kullanılan Halk Müziği Sazları

Tezeneli sazlardan divan sazı, bağlama, cura yörede yaygın olarak kullanılır. Kemençe özellikle kıyı kesimlerinin çalgısıdır. Üflemeli sazlardan en çok dilli-dilsiz çoban kavallarıyla, küçük dilli düdükler ve zurna çalınır. Davul, tef, kaşık ve iç kesimlerde zil, başlıca vurmali sazlardır.

BÖLÜM 3.

ELE ALINAN EZGİLERDE İNCELEME PLANI

Bu bölümde öndört alet sözlü halk ezgisinin notası yer almaktadır. ele alınan her ezgi, söz yapısı, ritmik yapı, melodik yapı ve biçim incelemesi olarak dörtbaşlık altında sunulmuştur. Bu bölümün inceleniş biçimi, aşağıdaki plan çerçevesinde detaylı olarak anlatılmıştır.

3.1. Ezgilerin Notası

Ele alınan tüm ezgilerin bölüm, cümle ve cümlecikleri çeşitli harflerle simgelendirilerek notalar üzerinde gösterilmiştir. Harflerin neyi simgelediği biçim incelemesi bahsinde açıklanmıştır.

3.1.1. Ezgilerin Edebi Yapılarının İncelenmesi

Bu bölümde ezgilerin söz yapıları, nazım türü ve uyak şemaları incelenmiştir. Ezgilerin edebi yapısı bent-kavuştak bütünlüğü korunarak ele alınmış, dizelerdeki kafiye örgüsü hece taksimatı ve durak özellikleri incelenmiştir.

3.1.2. Ezgilerin Ritmik Yapılarının İncelenmesi

Bu bölümde ezginin usul, metronom değeri ve toplam ölçü sayısı gösterilmektedir.

3.1.3. Ezgilerin Melodik Yapılarının İncelenmesi

Bu başlık altında ezgilerin melodik karakterini oluşturan kadans, güçlü, donanım, ses sahası ve dizi hususiyetleri tek porte üzerinde gösterilerek bir bütün olarak verilmiştir. Bunun yanısıra varsa melodi yürüyüşleri, ses uzamaları, melodik varyantları, atladığı sesleri, müzikal yapıya ışık tutması açısından gösterilmektedir.

3.1.4. Ezgilerin Biçim İncelenmesi

Ezgiler üzerinde uygulanan biçim incelemesi modeline orta boyutta bir yaklaşım getirilmiştir. Eserlerin bünyesindeki melodik söz ve ritmik pasajlar, cümlecik, cümle ve bölüm bazında tespit edilip, daha sonra bu yapılan küçüklük, büyüklük nitelikleri gözönüne alınarak simgelendirilmiş ve kümesel sonuçları ortaya çıkarılmıştır.

Tespit edilen cümlecikler "x, y, z, α , β , γ " vb. işaretlerle, soru cümlesi "a", cevap cümlesi "b" ile gösterilmiştir. Soru ve cevap cümlelerinden farklı bir cümle varsa bu da "c,d,e" ve benzerleri ile bölümler ise "A,B,C" vb. büyük harflerle simgelenmiştir. Ezgilerde anlam bütünlüğü olan en küçük pasajlara cümlecik, en az iki ve daha fazla cümlecikten oluşan pasajlara cümle, cümlecik ve cümlelerin oluşturduğu bütünlere ise bölüm mantığı ile yaklaşmıştır. Şimdi bu anlattıklarımızı ele aldığımız ondört ezgi üzerinde görelim :

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI

BAHÇEYE GEL BAHÇEYE

SÜRE :

(A) (a)

NOTAYA ALAN
TUNCER İNAN

x₁ x₂

BAH CE YE GEL
BOZ TE FE YE
FIN DIK DAL DA

BA CI TE H K K
CE MA LI ME

BAH CE YE GEL
BOZ TE FE YE
FIN DIK DAL DA

(b) y₃

BA CI TE H K
CE MA LI ME

KU RU SU KIZ SAÇ LA RI

FIN DIK DU YA RI

BU BA NE LUR SUN MA LI ME

z₄ (a) x₅

KU RU SU KIZ SAÇ LA RI

BU BA NE LUR SUN MA LI ME

A LA BOY GI DI ÇAK GÜ YO SAN ZEL RUM

x₆

A KI O L Z R BE LA DU Nİ RI DAN

A BOY GI DI LA ÇAK GÜ YO SAN ZEL RUM

A KI O L Z R BE Nİ LA RI DAN

(b) y₇ z₈

SON SAZ GE LİR RA ÇA LI BOY DI PİS MA BOY YE Nİ NA BE T K LUR MA LE SUN LI ME SON SAZ GE LİR RA ÇA LI BOY YE

(b) y₉

NO NA BE T K LUR MA LE SUN LI ME HAY DI YAV RU MO Y MAK TAN

z₁₀ (b) y₁₁

YAR GE Lİ ROY NA MAK TAN PAR MAK LA RI

z₁₂

AĞ RI MIŞ ZİL ÇA LI BOY NA MAK TAN

3.2. Bahçeye Gel Bahçeye

3.2.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

-1-

UYAK DÜZENİ

HECE DURAĞI

BAHÇEYE GEL BAHÇEYE	-a	4+3=7
KURU FINDIK BULURSUN	-b	4+3=7
ALACAKSAN AL BENİ	-c	4+3=7
SONRA PIŞMAN OLURSUN	-b	4+3=7
-BAĞLANTI-		
HAYDİ YAVRUM OYMAKTAN	-d	4+3=7
YAR GELİR OYNAMAKTAN	-d	3+4=7
PARMAKLARI AĞRIMIŞ	-e	4+3=7
ZİL ÇALIP OYNAMAKTAN	-d	3+4=7

-2-

BOZ TEPEYE ÇIKMALI	-f	4+3=7
ŞU ORDUYA BAKMALI	-f	4+3=7
BÖYLE GÜZEL KIZLARI	-f	4+3=7
SAZ ÇALIP OYNATMALI	-f	3+4=7
-BAĞLANTI-		

-3-

FINDIK DALDA TEKLEME	-g	4+3=7
KIZ SAÇLARIN EKLEME	-g	4+3=7
GİDİYORUM ORDUDAN	-d	4+3=7
GELİR DİYE BEKLEME	-g	4+3=7
-BAĞLANTI-		

Yapı bakımından dört dizeli Bağlantılı Mani'dir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen duraklardan meydana gelmiştir.

3.2.2. Ezginin Ritmik Yapısı

a) Usulü 4/4 (C) Ana Usul

b) Toplam ölçü sayısı =16

3.2.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı sesler : Yok
Seyri : Çıkıcı-inici

3.2.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (Bahçeye gel Bahçeye)

$$A \left(\frac{1.M.}{a_2} + \frac{2.M.}{b_2} + \frac{3.M.}{a_2} + \frac{4.M.}{b_2} + \frac{1.2.N.M.}{b_2} + \frac{3.4.N.M.}{b_2} \right)$$

Simgesel ifade (Genişletilmiş)

$$A \left[a_2 \left(\frac{1.M.}{x_1 + x_2} \right) + b_2 \left(\frac{2.M.}{y_3 + z_4} \right) + a_2 \left(\frac{3.M.}{x_5 + x_6} \right) + \right.$$

$$\left. b_2 \left(\frac{4.M.}{y_7 + z_8} \right) + b_2 \left(\frac{1.2.N.M.}{y_9 + z_{10}} \right) + b_2 \left(\frac{3.4.N.M.}{y_{11} + z_{12}} \right) \right]$$

3.3. Kemeçenin Telleri

3.3.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
KEMENÇEMİN TELLERİ	-a	4+3=7
BAĞIRSAKTIR BAĞIRSAK	-b	4+3=7
ACEP YAR İŞİTİRMİ	-c	3+4=7
HA BURADAN ÇAĞIRSAK	-b	4+3=7
2		
KEMENÇEMİN TASARI	-d	4+3=7
ERİKTENDİR ERİKTEN	-e	4+3=7
YAR BEN NASIL AYRILDIM	-f	4+3=7
SENİN GİBİ FERİKTEN	-e	4+3=7
3		
KEMENÇEMİN TELİNİ	-g	4+3=7
KİM BAĞLADI ELİMİ	-g	4+3=7
HOCA KİTAPTA GÖRMÜŞ	-h	DURAKSIZ
SEVDALIĞIN YERİNİ	-g	4+3=7

4

KEMENÇEMİN YAYINA	-ı	4+3=7
SÜRECEĞİM REÇİNE	-i	4+3=7
YAZ GELİNCE SEVDİĞİM	-k	4+3=7
BENZESİN GÜVERCİNE	-i	3+4=7

Bu ezgide duraksız heceler var. Ezginin her 4 kıtası yedi hecelidir ve türü Mani'dir. Üçüncü kıtanın, üçüncü dizesi duraksızdır.

3.3.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 9/8 (Birleşik usul)
b) Düzüm şekli : 2+3+2+2=9
c) Metronom değeri : 46 (♩♩♩♩)
d) Toplam ölçü sayısı : 8

3.3.3. Ezginin Melodik Yapısı

- Atladığı sesler : Re-Sol (Aşağıdan yukarıya)
Seyri : Çıkıcı-inici

3.3.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade (Kemençemin Telleri)

$$A \left(\frac{1.M.}{a_2} + \frac{2.M.}{b_2} + \frac{2.M.}{b'_2} \right)$$

Simgesel ifade (Genişletilmiş)

$$A \left[a_2 \left(\frac{1.M.}{x_1 + y_2} \right) + b_2 \left(\frac{2.M.}{z_3 + y'_4} \right) + b'_2 \left(\frac{2.M.}{z'_5 + y'_6} \right) \right]$$

YÖRESİ
ORDU

18

DERLEME TARİHİ
11/1/1945

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET ÖZKAN

KIRMIZILIM

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRESİ: (A) a (SAZ.....) x₁ y₂ (a') x'₃

y'₄ (b) 2 5 y''₆

(b') α₇ y'₈ (b'') β₉

KIR MI ZI LIM KIR MI ZI LIM A KIP Gİ DEN

y'₁₀ (b'') β₁₁ y'₁₂

KIR MI ZI LIM SE KIP Gİ DEN KIR MI ZI LIM

(a) % (SAZ.....) x₁₃ y₁₄ (a') x''₁₅

y'₁₆ (b) 2 17 y''₁₉

(b') α₁₉ y'₂₀ (b'') β₂₁

1-KIR MI ZI Sİ BA ŞIN DA DIR O NÜÇ ON DÖRT
2-KIR MI ZI Sİ BAŞ TAN BA ŞA KEK LİK SE KER

y'₂₂ (b'') β₂₃ y'₂₄

YA ŞIN DA DIR Â ŞIK LA RI PE ŞIN DE DIR
TAŞ TAN TA ŞA KEK LİK SE KER TAŞ TAN TA ŞA

KIRMIZILIM
(2)

Handwritten musical notation for the song "KIRMIZILIM (2)". The notation is on two staves, with lyrics written below the notes. The first staff starts with a circled 'b' and a '25' above it. The second staff starts with a circled 'b' and a '29' above it. The lyrics are: KIR MI ZI LIM KIR MI ZI LIM A KIP GI DEN KIR MI ZI LIM SE KIP GI DEN KIR MI ZI LIM. There are also handwritten notes like 'y'26, 'y'28, 'y'30, and a circled 'b' above the second staff.

TÜRKÜYE GİRİŞ

KIRMIZILIM KIRMIZILIM
AKIP GİDEN KIRMIZILIM
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM

(1)

KIRMIZISI BAŞINDADIR
ON ÜÇ ONDÖRT YAŞINDADIR
ÂŞIKLARI PEŞİNDEDİR

(Bağlantı)

KIRMIZILIM KIRMIZILIM
AKIP GİDEN KIRMIZILIM
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM

(2)

KIRMIZISI BAŞTAN BAŞA
KEKLİK SEKER TAŞTAN TAŞA

(Bağlantı)

3.4. Kırmızılım

3.4.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

-1-	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
KIRMIZISI BAŞINDADIR	-a	4+4=8
ÖNÜÇ ONDÖRT YAŞINDADIR	-a	4+4=8
AŞIKLARI PEŞİNDEDİR	-a	4+4=8
-BAĞLANTI-		
KIRMIZILIM KIRMIZILIM	-b	4+4=8
AKIP GİDEN KIRMIZILIM	-b	4+4=8
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM	-b	4+4=8
-2-		
KIRMIZISI BAŞTAN BAŞA	-c	4+4=8
KEKLİK SEKER TAŞTAN TAŞA	-c	4+4=8
KEKLİK ŞEKER TAŞTAN TAŞA	-c	4+4=8
BAĞLANTI		

Yapı bakımından üç dizeli, Bağlantılı, eksik Montaj Geraylı'dır. Şiir bölümü ve bağlantı kısımları üçer dizeden meydana geldiği için bu şekilde adlandırmaktayız. Hece sayısı 4+4 şeklindeki duraklardan oluşmuştur.

3.4.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 9/8 (Birleşik Usul)
- b) Düzüm Şekli : 2+2+2+3=9
- c) Toplam Ölçük Sayısı : 34

3.4.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı Sesler : La-sol (Aşağıdan yukarıya)
Sol-Mi (Yukarıdan Aşağıya)

-MELODİK VARYANT MOTFİNE ÖRNEK

Seyri : İnici-Çıkıcı

3.4.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade (Kırmızıılım)

$$A \left(\begin{array}{c} \text{1.N.M.} \quad \text{2.N.M.} \quad \text{3.N.M.} \\ a_2 + a'_2 + b_2 + b'_2 + b''_2 + b'''_2 + a_2 + a'_2 + b_2 + b'_2 \\ \text{2.M.} \quad \text{3.M.} \quad \text{1.N.M.} \quad \text{2.N.M.} \quad \text{3.N.M.} \\ + b''_2 + b'''_2 + b'_2 + b''_2 + b'''_2 \end{array} \right)$$

Simgesel ifade (Genişletilmiş)

$$A \left[a_2 (x_1 + y_2) + a'_2 (x'_3 + y'_4) + b_2 (z_5 + y''_6) \right.$$

$$+ b'_2 \left(\overset{1.N.M.}{\alpha_7 + y'_8} \right) + b''_2 \left(\overset{2.N.M.}{\beta_9 + y'_{10}} \right) + b''_2 \left(\overset{3.N.M.}{\beta_{11} + y'_{12}} \right)$$

$$+ a_2 (x_{13} + y_{14}) + a'_2 (x'_{15} + y'_{16}) + b_2 (z_{17} + y''_{18})$$

$$+ b'_2 \left(\overset{1.M.}{\alpha_{19} + y'_{20}} \right) + b''_2 \left(\overset{2.M.}{\beta_{21} + y'_{22}} \right) + b''_2 \left(\overset{3.M.}{\beta_{23} + y'_{24}} \right)$$

$$+ \left(\overset{1.N.M.}{\alpha_{25} + y'_{26}} \right) + b''_2 \left(\overset{2.N.M.}{\beta_{27} + y'_{28}} \right) + b''_2 \left(\overset{3.N.M.}{\beta_{29} + y'_{30}} \right) \left. \right]$$

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

OY KEMENÇE KEMENÇE

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ : ♩ = 80

(A) (b) X₁ Y₂

(a) 2 3 α 4

OY KE MEN CE KE MEN CE DE NER DE Yİ DİN DÜN GE CE
BEN KE MEN CE ÇA LA MAM DA ON PAR MAK TAN O LA MAM
AK SA MOL DU YA NI YOR DA OR DU NU Nİ SIK LA R:

(c) 2 5 B₆

A TAR KL RA RİM SE Nİ DE EĞ LEN CE SİN EĞ LEN CE
BA NA OR DU LU DER Nİ LER DE OR DU DA NAY RI LA MAM
YAK TI YAN DIR DI BE Nİ DE Kİ BAR KO NU SUK LA RI

(b) X₇ Y₈

A TAR KL RA RİM SE Nİ DE EĞ LEN CE SİN EĞ LEN CE
BA NA OR DU LU DER Nİ LER DE OR DU DA NAY RI LA MAM
YAK TI YAN DIR DI BE Nİ DE Kİ BAR KO NU SUK LA RI

uysal

— 1 —

OY KEMENÇE KEMENÇE DE
NERDE İDİN DÜN GECE
ATAR KIRAPIM SENİ DE
EĞLENCESİN EĞLENCE

— 2 —

BEN KEMENÇE ÇALAMAM DA
ON PARMAKTAN OLAMAM
BANA ORDULU DERLER DE
ORDUDAN AYRILAMAM

— 3 —

AKŞAM OLDU YANIYOR DA
ORDUNUN IŞIKLARI
YAKTI YANDIRDI BENİ DE
KIBAR KONUŞUKLARI.

3.5. Oy Kemeçe Kemeçe

3.5.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
OY KEMENÇE KEMENÇE	-a	4+3=7
NERDE İDİN DÜN GECE	-a	4+3=7
ATAR KIRARIM SENİ	-b	DURAKSIZ
EĞLENCESİN EĞLENCE	-a	4+3=7
2		
BEN KEMENÇE ÇALAMAM	-c	4+3=7
ON PARMAKTAN OLAMAM	-c	4+3=7
BANA ORDU'LU DERLER	-d	DURAKSIZ
ORDU'DAN AYRILAMAM	-c	4+3=7
3		
AKŞAM OLDU YANIYOR	-e	4+3=7
ORDU'NUN İŞIKLARI	-f	3+4=7
YAKTI YANDIRDI BENİ	-g	DURAKSIZ
KİBAR KONUŞUKLARI	-f	DURAKSIZ

3 kıtası da yedi hecelidir ve türü Mani'dir. Birinci ve ikinci kıtanın üçüncü dizeleri, üçüncü kıtanın ve dördüncü dizeleri duraksızdır.

3.5.2. Ezginin Ritmik Yapısı

a) Usulü : 4/4 (C) Ana Usul

b) Metronom Değeri : ♩ : 80

c) Toplam Ölçü Sayısı : 12

3.5.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı sesler : La-mi (Aşağıdan yukarıya)
Re-Sol (Aşağıdan yukarıya)

Seyri : Çıkıcı-inici

3.5.4. Ezginin Biçim Analizi

Kümesel ifade (Oy Kemence Kemence)

A ($\frac{1.2.M.}{b_2} + \frac{3.4.M.}{a_2} + \frac{3.4.M.}{c_2} + b_2$)

Simgesel ifade (Genişletilmiş)

$$A \left[b_2 (x_1 + y_2) + a_2 \left(\frac{1 \cdot 2 \cdot M}{z_3 + \alpha_4} \right) + c_2 \left(\frac{3 \cdot 4 \cdot M}{z_5 + \beta_6} \right) \right. \\ \left. + b_2 \left(\frac{3 \cdot 4 \cdot M}{x_7 + y_8} \right) \right]$$

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

DALDA FINDIK KALMASIN

KİMDEN ALINDIĞI
HARUT ERMAN

NOTAYA ALAN
NERİMAN TÜFEKÇİ

A SÜRESİ :

(a) x₁ y₂ 2 3

DAL DA FIN DIK KAL MA SIN DAL DA FIN DIK
DAL DA FIN DIK KAL MA SIN DAL DA FIN DIK
BİR FİN Dİ GİN İ Çİ Nİ BİR FİN Dİ GİN

y₄ (b) α₅ β₆

KAL MA SIN BA SA K Çİ ME LAR AL MA SIN
TEK LE ME DER SA DI ME DER AL MA SIN
İ Çİ Nİ YAR SE ... N DE NAY Rİ YE MEM

α₇ β₈ (c) S.U. (Ses Uzunluğu)

BA SA K Çİ LA RAL MA SIN İ Yİ TOP LA
DER Dİ ME LER DEK LE ME BEN BU RA DAN
YAR SE N DE NAY Rİ YE MEM BU GÜN GÖR DÜM

γ₁₀ α₁₁ γ₁₂

YİN KIZ LAR İ Yİ TOP LA YİN KIZ LAR
Gİ DER SEM İ BEN BU RA DAN YİN KIZ LAR
YA Rİ Mİ BU GÜN GÖR DÜM YA Rİ Mİ

(b) α₁₃ β₁₄ α₁₅

MAL SA Hİ Bİ SAY MA SIN MAL SA
YAR SE N BE Bİ BEK LE ME YAR SE N
OL DÜ GU Nİ ME GAM YE MEM ÖL DÜ

β₁₆ (d) y.M. (Yürüyen Melodi) 17/18

Hİ Bİ SAY MA SIN A MA NA MA NA MAN
BE Bİ BEK MA LE SIN A MA NA MA NA MAN
GU ME GAM YE MEM " " " "

α₁₉ β₂₀

FIN DI Ğİ ... M Çİ Tİ ... R Çİ TİR Çİ TİR KİR Dİ ĞİM
" " " " " " " " " " " " " "

DALDA FINDIK KALMASIN
BAŞAKCILAR ALMA SIN
İYİ TOPLAYIN KIZLAR
MAL SAHİBİ SAYMASIN

Bağlantı. AMAN AMAN AMAN FINDIĞIM
ÇİTİR ÇİTİR ÇİTİR KIRDIĞIM

-2-
DALDA FINDIK TEKLEME
DERDİME DERT EKLEME
BEN BURADAN GİDERSEM
YAR SEN BENİ BEKLEME
Bağlantı.

-3-
BİR FINDIĞIN İÇİNİ
YAR SENDEN AYRI YEMEM
BU GÜN GÖRDÜM YARIMI
ÖLDÜĞÜME GAM YEMEM
Bağlantı.

3.6. Dalda Fındık Kalmasın

3.6.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım türü

Ezginin Sözleri

1

UYAK DÜZENİ HECE DURAĞI

DALDA FINDIK KALMASIN	-a	4+3=7
BAŞAKÇILAR ALMASIN	-a	4+3=7
İYİ TOPLAYIN KIZLAR	-b	DURAKSIZ
MAL SAHİBİ SAYMASIN	-a	4+3=7

Bağlantı

AMAN AMAN FINDIĞIM	-c	4+3=7
ÇITIR ÇITIR KIRDIĞIM	-c	4+3=7

2

DALDA FINDIK TEKLEME	-d	4+3=7
DERDİME DERT EKLEME	-d	4+3=7
BEN BURADAN GİDERSEM	-e	4+3=7
YAR SEN BENİ BEKLEME	-d	4+3=7

Bağlantı

3

BİR FINDIĞIN İÇİNİ	-f	4+3=7
YAR SENDEN AYRI YEMEM	-g	3+4=7
BUGÜN GÖRDÜM YARİMİ	-f	4+3=7
ÖLDÜĞÜME GAM YEMEM	-g	4+3=7

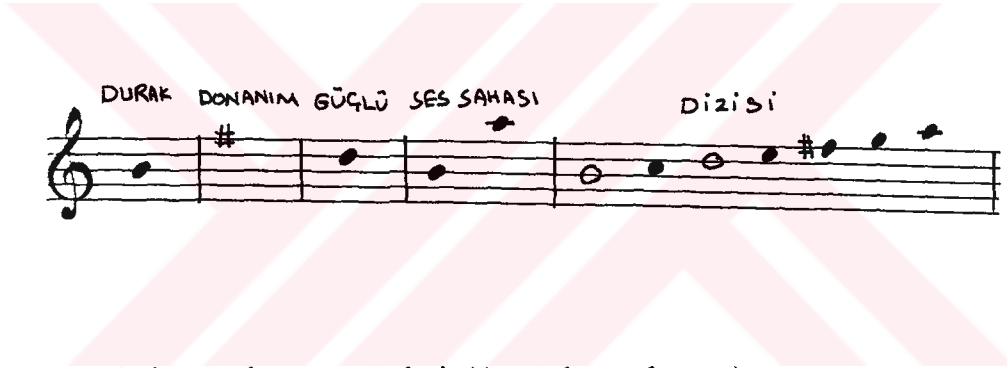
Bağlantı

Yapı bakımından bağlantılı Manidir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarakta karşımıza çıkmaktadır.

3.6.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- Usulü : 9/8 (Birleşik Usul)
- Düzümleri : 2+3+2+2=9
- Toplam ölçü sayısı : 24

3.6.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı sesler : Sol-si (Aşağıdan yukarıya)
Si-Re (Aşağıdan yukarıya)
Sol-Re (Aşağıdan yukarıya)
Re-Sol (Aşağıdan yukarıya)
La-Re (Aşağıdan yukarıya)
Si-Mi (Aşağıdan yukarıya)
Fa-La (Aşağıdan yukarıya)

Seyri : Çıkıcı-inici

3.6.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (Dalda Fındık Kalmasın)

$$A \left(\overset{1.M.}{a_4} + \overset{2.M.}{b_4} + \overset{3.M.}{c_4} + \overset{4.M.}{b_4} + \overset{1.N.M.}{d_2} + \overset{2.N.M.}{b_2} \right)$$

= Simgesel ifade = (Genişletilmiş)

$$A \left[\overset{1.M.}{a_4} (x_1 + y_2 + z_3 + y_4) + \overset{2.M.}{b_4} (\alpha_5 + \beta_6 + \alpha_7 + \beta_8) \right]$$

$$+ \overset{3.M.}{c_4} (s_{11} + g_{10} + a_{11} + g_{12}) + \overset{4.M.}{b_4} (\alpha_{13} + \beta_{14} + \alpha_{15} + \beta'_{16})$$

$$+ \overset{1.N.M.}{d_2} (y.m. 17/18) + \overset{2.N.M.}{b_2} (\alpha_{19} + \beta'_{20}) \Big]$$

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI
ZİYA ÖZOVA

İMECİLER GELİYOR

DERLEME TARİHİ
8 - 12 - 1945

SÜRESİ:

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

(A) (a) Serbest kısım (b)

İ ME Cİ LER GE Lİ YOR E Lİ KA RA KAZ
E Mİ NEM HUY LU MU SUN Mİ NA RE BOY LU
AŞ MA KI RAN DA NAŞ MA BEN SE Nİ TA Nİ

MA MU YO LI SUN RUM BEN YA RI Mİ TA Nİ RİM BA ŞI SA RI
HER GE LEN SE Nİ SO RAR AL TIN HA MAY
HER KI RAN DAN A ŞA Nİ E Mİ NEM SA

YAZ LI Nİ MA MI YO LI SIN RUM YAN
E Mİ NEM YAN

(c) (c')
AÇ MA DA A MAN KA PI LA RI ES ME SIN YEL LER
PEN CE RE DEN KAÇ DA GEL DUY MA SIN EL LER

X₁ X₂ X₃ X₄

N. Uysal

—1—

İMECİLER GELİYOR ELİ KARA KAZMALI,
BEN YARİMİ TANIRIM, BAŞI SARI YAZMALI, YAN EMİNEM YAN.
Bağlantı — AÇMA DA AMAN KAPILARI ESMESİN YELLER,
PENCEREDEN KAÇDA GEL DUYMASIN ELLER.

—2—

EMİNEM HUYLUMUSUN, MİNARE BOYLUMUSUN,
HER GELEN SENİ SORAR, ALTIN HAMAYLIMISIN, YAN EMİNEM YAN.
Bağlantı.....

—3—

AŞMA KIRANDAN AŞMA, BEN SENİ TANIYORUM,
HER KIRANDAN AŞANI EMİNEM SANIYORUM, YAN EMİNEM YAN.
Bağlantı.....

3.7. İmeciler Geliyor

3.7.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
İMECİLER GELİYOR.	-a	4+3=7
ELİ KARA YAZMALI	-b	4+3=7
BEN YARİMİ TANIRIM	-c	4+3=7
BAŞI SARI YAZMALI	-b	4+3=7
2		
EMİNEM HUYLUMMUSUN	-d	3+4=7
MİNARE BOYLUMMUSUN	-d	3+4=7
HER GELEN SENİ SORAR	-e	3+4=7
ALTIN HAMAYLIMISIN	-d	DURAKSIZ
3		
AŞMA KIRANDAN AŞMA	-f	DURAKSIZ
BEN SENİ TANIYORUM	-g	3+4=7
HER KIRANDAN AŞANI	-h	4+3=7
EMİNEM SANIYORUM	-g	3+4=7

Yapı bakımından bağlantılı Mani örneklerimizdendir. Bağlantı kısmı düzensiz hece sayısına sahiptir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarakta karşımıza çıkmaktadır.

3.7.2. Ezginin Ritmik Yapısı

a) Ezginin yalnızca nakarat kısmı kırık hava özelliği taşıyor. Söz kısımları ise tamamen serbest iki uzun ölçüden oluşmuştur.

b) Nakarat kısmının usulü : 4/4 (C) Ana Usul

c) Toplam ölçü sayısı : 10

3.7.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı sesler : Do-Mi (Aşağıdan yukarıya)
Re-Si (Yukarıdan aşağıya)

Melodik Varyant Motiflerine Örnek

Seyri : Çıkıcı-inici

3.7.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade: (İmeciler Geliyor)

$$A \left(\begin{array}{c} \text{1.M.} \quad \text{2.M.} \quad \text{3.M.} \quad \text{4.M.} \quad \text{1.2.N.M.} \\ a_1 + b_1 + a_1 + b_1 + b_1 + c_4 \end{array} \right)$$

Serbest

= Simgesel ifade = (Genişletilmiş)

$$A \left[\begin{array}{c} \text{1.M.} \quad \text{2.M.} \quad \text{3.M.} \quad \text{4.M.} \quad \text{1.2.N.M.} \\ a_1 + b_1 + a_1 + b_1 + b_1 + c_4 (x_1 + x_2' + x_3'' + x_4''') \end{array} \right]$$

Serbest

YÖRESİ
OROU

KİMDEN ALINDIĞI

NOTAYA ALAN
ERKAN SÜRMEH

SÜRESİ

(A)

GÖRÜNÜR MELET ÇAYI

♩ = 60

(a)

X₁ y₂ X₃

y₄ (b) 25 26

(a) X₇ α₈ 2. X₉

GÜ RÜ NÜR ME LET CA YA NI CAM BA RE SI YAY
A TE ŞİM SÖ NÜK YA NA R YÜ RE K ÇUR YAY
GEL Dİ - M DA MAT OL MA YA YA GİZ CU ÇUR MA ĞIN

α₁₀ (b) 2. 11 β₁₂

LA SI - N DA - N CAM BA RE SI YAY LA DAN SIN DAN
DAN KA NA - R YÜ RE K ÇUR MA MA AL KA MA NAR
AL MA YA YA GİZ DU VA ĞIN (a) YA YA

(a) X₁₃ α₁₄ X₁₅

Ö - Y LE Rİ - N SİR YAR SEV DUM Kİ Ö LÜ YOM SEV
YA RI - M GÖN LÜ LÜ İN CE YER HER LÜ YOM SEV
YA RI - M GE LİN LÜ LU YOR BAŞ BAŞ GÜ LA RUM AĞ

α₁₆ (b) X₁₇ β₁₈

DA SI - N DA - N Ö LÜ YOM SEV DA SIN DAN VAH VAH
DOST SA NA - R HER GÜ LE Nİ DOST SA NAR (Serbest)
LA MA ĞA BAŞ LA RUM AĞ LA MA ĞA

uygul

-1-

GÖRÜNÜR MELET ÇAYI
ÇAM BAŞI YAYLAŞINDAN
ÖYLE BİR YAR SEVDUM Kİ
ÖLÜYOM SEVDASINDAN.

-2-

ATEŞİM SÖNÜK YANAR
YÜREK DURMADAN YANAR
YARIN GÖNLÜ ÇOK İNCE
HER GÜLENİ DOST SANAR.

-3-

GELDİM DAMAT OLMAYA
GİZ DUVAĞIN ALMAYA
YARIM GELİN OLUYOR
BAŞLARUM AĞLAMAYA.

3.8. Görünür Melet Çayı

3.8.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
GÖRÜNÜR MELET ÇAYI	-a	3+4=7
ÇAMBAŞI YAYLASINDAN	-b	3+4=7
ÖYLE BİR YAR SEVDİM Kİ	-c	4+3=7
ÖLÜYOM SEVDASINDAN	-b	3+4=7
2		
ATEŞİM SÖNÜK YANAR	-d	3+4=7
YÜREK DURMADAN YANAR	-d	DURAKSIZ
YARIN GÖNLÜ ÇOK İNCE	-e	4+3=7
HER GÜLENİ DOST SANAR	-d	4+3=7
3		
GELDİM DAMAT OLMAYA	-f	4+3=7
GİZ DUVAĞIN ALMAYA	-f	4+3=7
YARİM GELİN OLUYOR	-g	4+3=7
BAŞLARUM AĞLAMAYA	-f	3+4=7

Ezginin 3 kıtası da yedi hecelidir ve türü Mani'dir. İkinci kıtanın ikinci dizesi de duraksızdır.

3.8.2. Ezginin Ritmik Yapısı

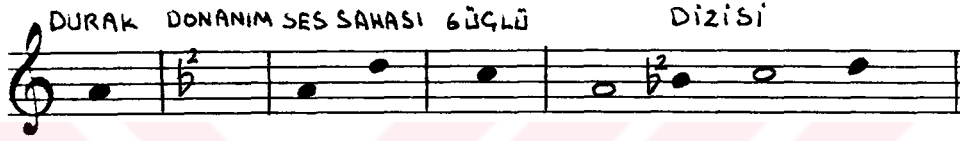
a) Usulü : 7/8 (Birleşik usul)

b) Düzümleri : 2+2+3: 7

c) Metronom değeri : : 60

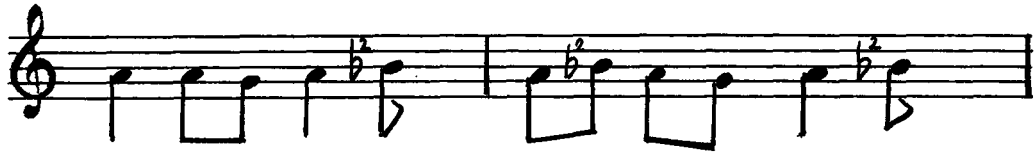
d) Toplam ölçü sayısı : 20

3.8. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı sesler : Re-Si (Yukarıdan aşağıya)
La-Re (Aşağıdan yukarıya)
Do-La (Yukarıdan aşağıya)

Melodik varyant motiflerine örnek :

Seyri : Çıkıcı-inici.

3.8.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (Görünür Melet Çayı)

$$A \left(a_4 + b_2 + \overset{1.M.}{a'_4} + \overset{2.M.}{b'_2} + \overset{3.M.}{a''_2} + \overset{4.M.}{a''_2} + \overset{4.M.}{b''_2} \right)$$

= Simgesel ifade = (Genişletilmiş)

$$A \left[a_4 (x_1 + y_2 + x_3 + y_4) + b_2 (z_5 + z_6) + \right.$$

$$\overset{1.M.}{a_4 (x'_7 + \alpha_8 + x_9 + \alpha_{10})} + \overset{2.M.}{b'_2 (z_{11} + \beta_{12})} +$$

$$\left. \overset{3.M.}{a''_2 (x_{13} + \alpha_{14})} + \overset{4.M.}{a''_2 (x_{15} + \alpha_{16})} + \overset{4.M.}{b''_2 (x_{17} + \beta_{18})} \right]$$

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

BOZ TEPENİN BAŞINDA
(- GÜRCÜ HORONU -)

SÜRESİ : ♩.♩.♩. = 42

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

(A) % (a) X1 Y2 (a) X3

BOZ TE PE NİN BA BA SIN DA KA RA KO YUN
BOZ TE PE NİN BA BA SIN DA KA RA KO YUN
BOZ TE PE NİN BA BA SIN DA E SI YOR SE

Y4 (a) X5 Y6

YA GE RI... N YI ZE LER YEL LER KA KA RA KO YUN YUN SE YA GE RI... N YI ZE LER LER

(b) Z7 Y8 (a) X9

KIZ SE Nİ GÖ RE... N GÖZ LER SER HOS HO LU.. R
RA KI DA CİN LE YA... N PİL SIN YOR YA NA HO GİN DA R
KAR ŞI DA NE LE Dİ YOR IN CE BEL Lİ

Y10 (a) X11 Y12

BA ME GÜ YI LIR LER A MA NA MAN KÜ LÂH LI
ZE LER " " " " " " " " " "

(a) X13 Y14 (b) Z15

YA RI NE Lİ Sİ LÂH LI YAK TI BE Nİ
" " " " " " " " " "

Y16 (a) X17 Y18

Bİ... L LÂ Hİ A MA NA MAN A MA NA MAN
" " " " " " " " " "

X19 Y20 (c) Saz... X21

A MA NA MAN DA A MA NA MAN " " " "

α²² (c') α²³ α²⁴

BOZTEPENİN BAŞINDA
(Sahife - 2)

- 1 -

BİR TEPENİN BAŞINDA
KARA KOYUN YAYILIR
KIZ SENİ GÖREN GÖZLER
SERHOŞ OLUR BAYILIR

AMAN AMAN KÜLAHLI
YARIN ELİ SİLAHLI
Bağlantı - YAKTI BENİ BİLLAHI
AMAN AMAN AMAN AMANDA, AMAN AMAN

- 2 -

BOZ TEPENİN BAŞINDA
KARA KOYUN GEZELER
RAKI İÇİN YAPILSIN
YANAĞINDA MEZELER
Bağlantı.

- 3 -

BOZ TEPENİN BAŞINDA
ESİYOR SERİN YELLER
KARŞIDAN EL EDİYOR
İNCE BELLİ GÜZELLER
Bağlantı.

3.9. Boz Tepenin Başında

3.9.1. Ezginin Edebi Tarafının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
BOZTEPENİN BAŞINDA	-a	4+3=7
KARA KOYUN YAYILIR	-b	4+3=7
KIZ SENİ GÖREN GÖZLER	-c	3+4=7
SARHOŞ OLUR SAYILIR	-b	4+3=7

BAĞLANTI

AMAN AMAN KÜLAHLI	-d	4+3=7
YARIN ELİ SİLAHLI	-d	4+3=7
YAKTI BENİ BİLLAHİ	-d	4+3=7
AMAN AMAN AMANDA	-e	4+3=7

2

BOZ TEPENİN BAŞINDA	-a	4+3=7
KARA KOYUN GEZELER	-c	4+3=7
RAKI İÇİN YAPILSIN	-f	4+3=7
YANAĞINDA MEZELER	-c	4+3=7

BAĞLANTI

BOZ TEPENİN BAŞINDA	-a	4+3=7
ESİYOR SERİN YELLER	-c	3+4=7
KARŞIDAN EL EDİYOR	-g	3+4=7
İNCE BELLİ GÜZELLER	-c	4+3=7

BAĞLANTI

Yapı bakımından bağlantılı Mani örneklerimizdir. yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen duraklar şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

3.9.2. Ezginin Ritmik Yapısı

a) Usulü : 8/8 (Birleşik usul)

b) Düzümleri : 3+2+3=8

c) Metronom değeri : ♩.♩.♩. :42

d) Toplam ölçü sayısı : 36

3.9.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı sesler : Si-Re (Aşağıdan yukarıya)
Re-Si (Yukarıdan aşağıya)
Mi-La (Yukarıdan aşağıya)

Melodik varyant motiflerine örnekler

Seyri : Çıkıcı-inici

3.9.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (Boz Tepenin Başında)

$$A \left(\overset{1.M.}{a_2} + \overset{2.M.}{a_2} + \overset{2.M.}{a_2} + \overset{3.M.}{b_2} + \overset{4.M.}{a_2} + \overset{1.N.M.}{a_2} + \overset{2.N.M.}{a_2} + \overset{3.N.M.}{b_2} + \overset{4.N.M.}{a_2} + \overset{4.N.M.}{a_2} + c_2 + c'_2 + b_2 + a_2 + a_2 \right)$$

= Simgesel ifade = (Genişletilmiş)

$$A \left[\overset{1.M.}{a_2} (x_1 + y_2) + \overset{2.M.}{a_2} (x_3 + y_4) + \overset{2.M.}{a_2} (x_5 + y_6) + \overset{3.M.}{b_2} (z_7 + y_8) \right. \\ \left. + \overset{4.M.}{a_2} (x_9 + y_{10}) + \overset{1.N.M.}{a_2} (x_{11} + y_{12}) + \overset{2.N.M.}{a_2} (x_{13} + y_{14}) + \overset{3.N.M.}{b_2} (z_{15} + y_{16}) + \right. \\ \left. a_2 \left(\overset{4.N.M.}{y_{17} + y_{18}} \right) + a_2 \left(\overset{4.N.M.}{x_{19} + y_{20}} \right) + c_2 (\alpha_{21} + \alpha'_{22}) + c'_2 (\alpha''_{23} + \alpha'_{24}) \right. \\ \left. + b_2 (z_{25} + y_{26}) + a_2 (x_{27} + y_{28}) + a_2 (x_{29} + y_{30}) \right]$$

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

SÜRESİ:

♩: 232

DERLEME TARİHİ

ORDUNUN SOKAKLARI

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

(A) (b) ↓ ↓ ↑ ↑ X₁ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ X₂ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

(C) S.U. 3/4 (ses uzaması) (C') 25

HEY HE Y OR DU NUN SO KAK
TAB YA TAB YA NIN YAN LA
TAB YA NIN YAN LA

X₆ (b) X₇ X₈

LA RI N DA DÖ SE Lİ DİR DÖ SE Lİ
RI N DA GE SÜ RÜ ZE LE Rİ Rİ MOT LU YOR
RI N DA GE ZE GE ZE YO RU L DUM

(C') 29 X₁₀ (b) X₁₁

HA RA BOL DUM Gİ Dİ YOM BEN BU AŞ KA
KIZ LA R ÇIK MIŞ TAB YA YA MOR ME NEK SE
(AN NE BE Nİ EV LE N DİR BİR GÜ ZE LE

X₁₂ (b) X₁₃ X₁₄

DÜ SE Lİ AR MU DU Nİ Rİ Sİ NE
TOP LU Lİ YOR DUM
YU RU L DUM

(b) X₁₅ X₁₆ (C') 217 X₁₄

GÖZ KO Y DUM Bİ Rİ Sİ NE BE Nİ CO BAN
..

X₁₈ (b) X₁₉ X₂₀ uysa

YAP Şİ N LAR KIZ LA RIN SÜ RÜ SÜ NE
..

HEY HEY.....
ORDUNUN SOKAKLARI
DÖŞE LİDİR DÖŞELİ
HARABOLDUM GİDİYOM
BEN BU AŞKA DÖŞELİ
Bağ- [ARMUDUN İRSİNE
GÖZ KOYDUM BİRİSİNE
BENİ COBAN YAPSINLAR
KIZLARIN SÜRÜSÜNE

HEY HEY.....
TABYANIN YANLARINDA
SÜRÜLERİM OTLUYOR
KIZLAR ÇIKMIŞ TABYAYA
MOR MENEKŞE TOPIYOR
Bağlantı.

HEY HEY.....
TABYANIN YANLARINDA
GEZE GEZE YORULDUM
ANNE BENİ EVLİNDİM
(BABA)
BİR GÜZELE VURULDUM
Bağlantı.

3.10. Ordunun Sokakları

3.10.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

-1-	UYAK DÜZENİ	HECE DURUĞU
ORDU'NUN SOKAKLARI	-a	3+4=7
DÖŞELİDİR DÖŞELİ	-a	4+3=7
HARABOLDUM GİDİYOM	-c	4+3=7
BEN BU AŞKA DÜŞELİ BAĞLANTI	-b	4+3=7
ARMUDUN İRİSİNE	-d	3+4=7
GÖZ KOYDUM BİRİSİNE	-d	3+4=7
BENİ ÇOBAN YAPSINLAR	-e	4+3=7
KIZLARIN SÜRÜSÜNE	-d	3+4=7
-2-		
TABYANIN YANLARINDA	-f	3+4=7
SÜRÜLERİM OTLUYOR	-g	4+3=7
KIZLAR ÇIKMIŞ TABYAYA	-h	4+3=7
MOR MENEKŞE TOPLUYOR BAĞLANTI	-g	4+3=7
-3-		
TABYANIN YANLARINDA	-f	3+4=7
GEZE GEZE YORULDUM	-i	4+3=7
ANNE BENİ EVLENDİR	-i	4+3=7
BİR GÜZELE VURULDUM BAĞLANTI	-i	4+3=7

Yapı bakımından Bağlantılı Mani örneklerimizdir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen duraklarla karşımıza çıkmaktadır.

3.10.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 9/8 (Birleşik Usul)
- b) Düzümleri : 2+3+2+2=9
- c) Metronom değeri ♩ : 232
- d) Toplam ölçü sayısı : 38

3.10.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı sesler : Re-Si (Yukarıdan aşağıya)
 Sol-Do (Aşağıdan yukarıya)
 Si-Re (Aşağıdan yukarıya)
 Sol-Do (Aşağıdan yukarıya)

Seyri : Çıkıcı İnici

3.10.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (Ordu'nun Sokakları)

$$A \left(\overset{1.M.}{b_2} + \overset{2.M.}{c_2} + \overset{3.M.}{c'_2} + \overset{4.M.}{b_2} + \overset{1.N.M.}{b_2} + \overset{2.N.M.}{b_2} + \overset{3.N.M.}{c'_2} + \overset{4.N.M.}{b_2} \right)$$

= Simgesel ifade = (Genişletilmiş)

$$A \left[b_2 \left(x_1 + x'_2 \right) + c_2 \left(s.u. 3/4 \right) + c'_2 \left(\overset{1.M.}{z_5 + x''_6} \right) + \right.$$

$$b_2 \left(\overset{2.M.}{x_7 + x'_8} \right) + c'_2 \left(\overset{3.M.}{z_9 + x''_{10}} \right) + b_2 \left(\overset{4.M.}{x_{11} + x'_{12}} \right) +$$

$$b_2 \left(\overset{1.N.M.}{x_{13} + x'_{14}} \right) + b_2 \left(\overset{2.N.M.}{x_{15} + x'_{16}} \right) + c'_2 \left(\overset{3.N.M.}{z_{17} + x''_{18}} \right) + b_2 \left(\overset{4.N.M.}{x_{19} + x'_{20}} \right) \left. \right]$$

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REFERTUAR SIRA No: 1638
İNCELEME TARİHİ: 13.2.1978

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
ORDU

OY GEMİCİ

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ (a) 2.
♩ = 120

OY GE Mİ Cİ GE Mİ Cİ DE NER DE
GE MI GE LI YO... R GE MI DE VO NA
OY PI NAR KA RA PI NAR DA HEP KUŞ

NAL Dİ...N Pİ DA...N RİN Cİ BE NİM SEY Dİ Ğİ...
BUR NUN DA...N BE Rİ BEN YA RİM DE NA...Y NA...
LA RO NA KO NAR YA RİM DE NA...Y Rİ

... M GÜ ZEL DE ŞU OR DU DA Bİ RİN Cİ
... Y RİL DİM DA YI LOL DU GÖ. R ME YE LI
... OUS TUM DE YA NAR YÜ RE Ğİ ... M YA NAR

-Saz başladı. YU MAK YU MA...K İ... P Lİ ĞİM NER DE KAL Dİ...N
:: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

KE... K Lİ ĞİM DE YET MEZ Mİ BE...K LE Dİ ĞİM
:: :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

-1-
OY GEMİCİ GEMİCİ DE
NERDEN ALDIN PİRİNCİ
BENİM SEVDİĞİM GÜZELDE
ŞU ORUDA BİRİNCİ
YUMAK YUMAK İPLİĞİM.
Bağlantı. NERDE KALDIN KEKLIĞİM DE
YETMEZMİ BEKLEDİĞİM

-2-
GEMİ GELİYOR GEMİDE
VONA BURNUNDAN BERİ
BEN YARIMDEN AYRILDIMDA
YİL OLDU GÖRMEYELİ
Bağlantı.

-3-
OY PINAR KARA PINARDA
HEP KUŞLAR ONA KONAR
YARIMDEN AYRI DÜŞÜMDE
YANAR YÜREĞİM YANAR
Bağlantı.

3.11. Oy Gemici

3.11.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

-1-	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
OY GEMİCİ GEMİCİ	-a	4+3=7
NERDEN ALDIN PİRİNCİ	-a	4+3=7
BENİM SEVDİĞİM GÜZEL	-b	DURAKSIZ
ŞU ORDU'DA BİRİNCİ	-a	4+3=7
BAĞLANTI		
YUMAK YUMAK İPLİĞİM	-c	4+3=7
NERDE KALDI KEKLIĞİM	-c	4+3=7
YETMEZMİ BEKLEDİĞİM	-c	3+4=7

-2-

GEMİ GELİYOR GEMİ	-d	DURAKSIZ
VONA BURNUNDAN BERİ	-d	DURAKSIZ
BEN YARİMDEN AYRILDIM	-e	4+3=7
YIL OLDU GÖRMEYELİ	-d	3+4=7
BAĞLANTI		

-3-

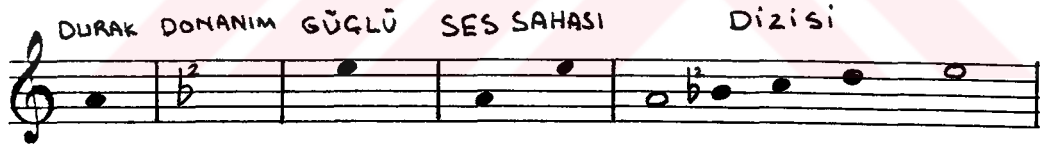
OY PINAR KARAPINAR	-f	3+4=7
HEP KUŞLAR ONA KONAR	-f	3+4=7
YARİMDEN AYRI DÜŞTÜM	-g	3+4=7
YANAR YÜREĞİM YANAR	-f	DURAKSIZ
BAĞLANTI		

Yapı bakımından Bağlantılı Mani örneklerimizdir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarak ta tarşımıza çıkmaktadır.

3.11.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 9/8 (Birleşik usul)
- b) Düzum şekli : 2+2+2+3=9
- c) Metronom değeri :120
- d) Toplam ölçü sayısı : 20

3.11.3. Ezginin Ritmik Yapısı

- Atladığı Sesler : Mi-Do (Yukarıdan aşağıya)
Si-Re (Aşağıdan yukarıya)
Re-Si (Yukarıdan aşağıya)

Melodik Varyant Motiflerine Örnekler :

Seyri

: İnici-çıkıcı

3.11.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (Oy Gemici)

$$A \left(\frac{1.2.N.}{a_4} + \frac{3.4.M.}{a_4} + \frac{1.N.M.}{b_2} + \frac{2.3.N.M.}{b_4} \right)$$

= Simgesel ifade = (Genişletilmiş)

$$A \left[a_4 \left(\frac{1.2.N.}{x_1 + y_2 + z_3 + \alpha_4} \right) + a_4 \left(\frac{3.4.M.}{x_5 + y_6 + z_7 + \alpha_8} \right) \right. \\ \left. + b_2 \left(\frac{1.N.M.}{\beta_9 + \alpha_{10}} \right) + b'_4 \left(\frac{2.3.N.M.}{\beta_{11} + \alpha_{12} + z'_{13} + \alpha_{14}} \right) \right]$$

3.12. Al Tavandan Belleri

3.12.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI

KEMENÇECİ AHMET ÖZKAN
Ve İBRAHİM KURTUL

NOTAYA ALAN
MUZAFER SARISÖZEN

AL TAVANDAN BELLERİ

A

a X₁ y₂ **b** X₃ 2₄

SAZ

c 2₅ B₆ **b'** 2₇ 2₈

AL TAVANDAN BEL LE RI BELLE BEL LE ME LE RI
BİR TA ŞAT TİM SAZ LA RI GİT Tİ VUR DU KAZ LA RA

a' 2₉ y₁₀ **b''** X₁₁ 2₁₂

KIZ AB LA NA SÖY LE ME GEZ Dİ Ğİ MİZ YER LE RI
ANNE BE Nİ EV LEN DİR İS TE Dİ ĞİM KIZ LAR LA

a' 2₁₃ y₁₄ **b''** X₁₅ 2₁₆

Dİ NARGİLE NAR Gİ LE KALKĞI DE LİM YAR Gİ LE

a' 2₁₇ y₁₈ **b''** X₁₉ 2₁₀

Bİ ZİM Şİ ŞE BO ŞAL MIŞ DO DU RUM GÜ LE GÜ LE

1
AL TAVANDAN BELLERİ
BELLE BELLEMELERİ
KIZ ABLANA SÖYLEME
GEZDİĞİMİZ YERLERİ

BAĞLANTI

Dİ NARGİLE NARGİLE
KALK GİDELİM YAR GİLE
BİZİM ŞİŞE BOŞALMIŞ
DOLDURUN GÜLE GÜLE

2
BİR TAŞ ATTIM SAZLARA
GİTTİ VURDU KAZLARA
ANNE BENİ EYLENDİR
İSTEDİM KIZLARLA.

BAĞLANTI

Ezginin Sözleri

1	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
AL TAVANDAN BELLERİ	-a	4+3=7
BELLE BELLEMELERİ	-a	DURAKSIZ
KIZ ABLANA SÖYLEME	-b	4+3=7
GEZDİĞİMİZ YERLERİ	-a	4+3=7
Bağlantı		
Dİ NARGİLE NARGİLE	-c	4+3=7
KALK GİDELİM YARGİLE	-c	4+3=7
BİZİM ŞİŞE BOŞALMIŞ	-d	4+3=7
DOLDURUN GÜLE GÜLE	-c	3+4=7
2		
BİR TAŞ ATTIM SAZLARA	-e	4+3=7
GİTTİ VURDU KAZLARA	-e	4+3=7
ANNE BENİ EVLENDİR	-f	4+3=7
İSTEDİĞİM KIZLARLA	-e	4+3=7
Bağlantı		

Yapı bakımından Bağlantılı Mani örneklerimizdir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.12.2. Ezginin Ritmik Yapısı

a) Usulü : 9/8 (Birleşik usul)

b) Düzüm Şekli : 2+3+2+2=9

c) Toplam Ölçü Sayısı : 32

3.12.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı Sesler : La-Re (Aşağıdan yukarıya)
 Re-Sol (Aşağıdan yukarıya)
 Sol-Re (Aşağıdan yukarıya)

Seyri : Çıkıcı-İnici

3.12.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (A1 Tavandan Belleri)

A($\frac{1.M.}{a_2} + \frac{2.M.}{b_2} + \frac{3.M.}{c_2} + \frac{4.M.}{b'_2} + \frac{1.N.M.}{a'_2} + \frac{2.N.M.}{b''_2} + \frac{3.N.M.}{a'_2} + \frac{4.N.M.}{b''_2}$)

= Simgesel ifade = (Genişletilmiş)

$$\begin{aligned}
 & A \left[a_2 (x_1 + y_2) + b_2 (x'_3 + z_4) + c_2 \left(\overset{1.M.}{\alpha_5 + \beta_6} \right) + \right. \\
 & b'_2 \left(\overset{2.M.}{x_7 + z_8} \right) + a'_2 \left(\overset{3.M.}{\alpha_9 + y_{10}} \right) + b''_2 \left(\overset{4.M.}{x''_{11} + z_{12}} \right) + \\
 & a'_2 \left(\overset{1.N.M.}{\alpha_{13} + y_{14}} \right) + b''_2 \left(\overset{2.N.M.}{x''_{15} + z_{16}} \right) + a'_2 \left(\overset{3.N.M.}{\alpha_{17} + y_{18}} \right) + \\
 & \left. b''_2 \left(\overset{4.N.M.}{x''_{19} + z_{20}} \right) \right]
 \end{aligned}$$

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

SÜRESİ : ♩ = 240

KIRMIZILIM TUTAM TUTAM

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

(A) (a) X₁ Y₂ (a') X₃

KI_R MI ZI LIM TU TAM TU TAM KI_R MI ZI LIM
KI_R MI ZI SI BA SIN DA DIR KI_R MI ZI SI
KI_R MI ZI SI BAŞ TAN BA ŞA KI_R MI ZI SI

Y₄ (b) Z₅ α₆

TU TAM TU TA M A RA SI NA GÜL LER KA TAM
BA SIN DA DI R O N Ü C ON DÖRT YA SIN DA DIR
BAŞ TAN BA ŞA KE K LİK SE KER TAS TAN TA SA

(c) β₇ (b) Z₉

O YA RI LE BEN DE Gİ DE M KI_R MI ZI LIM
A ŞIK LA RI PE ŞİN DE DI R
KA VU Ş MA MIZ KAL DI KI ŞA

α₁₀ (b) Z₁₁ α₁₂

KI_R MI ZI LIM A ŞI P Gİ DEN KI_R MI ZI LIM
..

(b) Z₁₃ α₁₄ (b) Z₁₅

CO ŞU P Gİ DEN KI_R MI ZI LIM SE KI_P Gİ DE_N
..

α₁₆

KI_R MI ZI LIM uysa

— 1 —

KIRMIZILIM TUTAM TUTAM
ARASINA GÜLLER KATAM
O YAR İLE BENDE GİDEM

Bağlantı. { KIRMIZILIM KIRMIZILIM
AŞIP GİDEN KIRMIZILIM
COŞUP GİDEN KIRMIZILIM
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM

— 2 —

KIRMIZISI BAŞINDADIR
ONUC ONDÖRT YAŞINDADIR
AŞIKLARI PEŞİNDEDİR
Bağlantı.

— 3 —

KIRMIZISI BAŞTAN BAŞA
KEKLIK SEKER TAŞTAN TAŞA
KAVUŞMAMIZ KALDI KIŞA
Bağlantı.

3.13. Kırmızılım Tutam Tutam

3.13.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

1

UYAK DÜZENİ HECE DURAĞI

KIRMIZILIM TUTAM TU TAM	-a	4+4=8
ARASINA GÜLLER KATAM	-a	4+4=8
O YAR İLE BENDE GİDEM	-a	4+4=8

Bağlantı

KIRMIZILIM KIRMIZILIM	-b	4+4=8
AŞIP GİDEN KIRMIZILIM	-b	4+4=8
COŞUP GİDEN KIRMIZILIM	-b	4+4=8
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM	-b	4+4=8

-2-

KIRMIZISI BAŞINDADIR	-c	4+4=8
ONÜÇ ONDÖRT YAŞINDADIR	-c	4+4=8
AŞIKLARI PEŞİNDEDİR	-c	4+4=8

Bağlantı

-3-

KIRMIZISI BAŞTAN BAŞA	-d	4+4=8
KEKLİK SEKER TAŞTAN TAŞA	-d	4+4=8
KAVUŞMAMIZ KALDI KIŞA	-d	4+4=8

Bağlantı

Yapı bakımından üç dizeli, bağlantısı dördizeli, eksik montajlı Geraylı'dır. Sekiz olan hece sayısı 4+4 şeklindeki duraklardan oluşmuştur.

3.13.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 9/8 (Birleşik usul)
- b) Düzüm Şekli : 2+2+2+3=9
- c) Metronom Değeri ♪ : 240
- d) Toplam Ölçü Sayısı : 20

3.13.2. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı Sesler : Fa-Re (Yukarıdan aşağıya)
 Mi-Sol (Aşağıdan yukarıya)
 Do-Mi (Aşağıdan yukarıya)
 Mi-Do (Yukarıdan aşağıya)

Seyri : İnici-çıkıcı

3.13.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (Kırmızı İlim Tutam Tutam)

$$A \left(\overset{1.M.}{a_2} + \overset{1.M.}{a'_2} + \overset{2.M.}{b_2} + \overset{3.M.}{c_2} + \overset{1.N.M.}{b_2} + \overset{2.N.M.}{b_2} + \overset{3.N.M.}{b_2} + \overset{4.N.M.}{b_2} \right)$$

= Simgesel ifade = (Genisletilmiş)

$$A \left[\overset{1.M.}{a_2} (x_1 + y_2) + \overset{1.M.}{a'_2} (x_3 + y_4) + \overset{2.M.}{b_2} (z_5 + \alpha_6) + \right.$$

$$\overset{3.M.}{c_2} (\beta_7 + \gamma_8) + \overset{1.N.M.}{b_2} (z_9 + \alpha_{10}) + \overset{2.N.M.}{b_2} (z_{11} + \alpha_{12}) +$$

$$\left. \overset{3.N.M.}{b_2} (z_{13} + \alpha_{14}) + \overset{4.N.M.}{b_2} (z_{15} + \alpha_{16}) \right]$$

ORDUNUN DERELERİ

(A) (a) X₁ Y₂

OR DU NUN DE RE LE RI AK SA YU KA RI A
OR DU NUN DE RE LE RI DE RİN DE RİN ÇAĞ LI

X₃ Y₄

— K SA — OR DU NUN DE RE LE RI AK SA YU KA
YD — R OR DU NUN DE RE LE RI DE RİN DE RİN

(b) Z₅

RI A — K SA VER MEH SE Nİ EL LE RE OR DU
ÇAĞ LI YD — R KALK GI DE LİM SEV Dİ Çİ — M AN NE

X₆ B₇ (a)

ÜS TÜ ME KA — LK SA SÜ — R ME Lİ MAM MAN OY MEH
MEY DE AĞ LI YOR OY BAĞ

X₈ Y₉

ME DİM MEH ME Dİ — M SA NA MÜS TÜ — M DE ME DİM
LA MAM BAĞ LA MA — M ZER DA LI DA LI Mİ SİN

(b) Z₁₀ X₁₁

BE Nİ SA NA ÇEĞ Mİ — S LE — R VAL LA Hİ BEN
ÇA RİP ÇA RİP ÇA LA — R Sİ — N BEN DEN SEY DA

B₁₂ uysal

DE ME DİM SÜ — R ME Lİ MAM MAN
LI Mİ SİN

— 1 —
ORDUNUN DERELERİ
AKSA YUKARI AKSA
YERMEN SENİ ELLERE
ORDU ÜSTÜME KALKSASÜRME LİM AMMAN
Bağlantılı { OY MEHMEDİM MEHMEDİM
SANA KUSTUM DEMEDİM
SENİ BANA GEÇMİŞLER..
YALLAH BEN DEMEDİM SÜRME LİM AMMAN

— 2 —
ORDUNUN DERELERİ
DERİN DERİN ÇAĞLIYOR
KALK GİDELİM SEVDİĞİM
ANNEM EYDE AĞLIYOR SÜRME LİM AMMAN
Bağlantılı { OY BAĞLAMAM BAĞLAMAM
ZERDALİ DALIMISIN
ÇARİP ÇARİP ÇALARSIN
BENDEN SEVDALIMISIN

3.14. Ordu'nun Dereleri

3.14.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü : Mani

Ezginin Sözleri

-1-

UYAK DÜZENİ HECE DURAĞI

ORDU'NUN DERELERİ	-a	3+4=7
AKSA YUKARI AKSA	-b	DURAKSIZ
VERMEM SENİ ELLERE	-c	4+3=7
ORDU ÜSTÜME KALSA	-b	DURAKSIZ

Bağlantı

OY MEHMEDİM MEHMEDİM	-d	4+3=7
SANA KÜSTÜM DEMEDİM	-d	4+3=7
SENİ BANA GEÇMİLER	-e	4+3=7
VALLAHİ BEN DEMEDİM	-d	4+3=7

2

ORDU'NUN DERELERİ	-a	3+4=7
DERİN DERİN ÇAĞLIYOR	-f	4+3=7
KALK GİDELİM SEVDİĞİM	-g	4+3=7
ANNEM EVDE AĞLIYOR	-f	4+3=7

Bağlantı

Yapı bakımından Bağlantılı Mani örneklerimizdendir. Yedi olan hece sayısı 4+3 ve 3+4 şeklinde değişen durakların yansız duraksız olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.14.2. Ezginin Ritmik Yapısı

a) Usulü : 4/4 (C) Ana usul

b) Metronom Değeri ♩ : 112

c) Toplam Ölçü Sayısı : 20

3.14.3. Ezginin Melodik Yapısı

Atladığı Sesler

: Mi-Sol (Aşağıdan yukarıya)
 Sol-Mi (Yukarıdan aşağıya)
 La-Do (Aşağıdan yukarıya)

Seyri

: İnici-çıkıcı

3.14.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesel ifade = (Ordu'nun Dereleri)

$$A \left(\frac{1.2.M.}{a_4} + \frac{3.4.M.}{b_3} + \frac{1.2.N.M.}{a_2} + \frac{3.4.N.M.}{b_3} \right)$$

Simgesel ifade (Genişletilmiş)

$$A \left[\overset{1.2.M.}{a_4 (x_1 + y_2 + x_3 + y_4)} + \overset{3.4.M.}{b_3 (z_5 + \alpha_6 + \beta_7)} + \right. \\ \left. \overset{1.2.N.M.}{a_2 (x_8 + y_9)} + \overset{3.4.N.M.}{b_3 (z_{10} + \alpha_{11} + \beta_{12})} \right]$$

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ZİYA TAŞOVA

ÇAMBAŞINA ÇIKDIM (Gelin havası)

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

SÜRE:

(A) (a)

X₁ Y₂ Z₃

ÇAM BA ŞI NA ÇIK DIM A NAM ÇI RAM YAN MA
SA ZAK LA RA EV YAP MA A NAM O BA TAR MA
Gİ

Q₄ Z₅ Q₆

DI DER A NAM ÇI RAM YAN MA DI
- A NAM D BA TAR GI DER

(b) B₇ Y₈ B₉

MEK TUP SAL DIM YA RE A MAN MEK TUP
U ZAK LA RA KIZ VER ME A MAN O YI

Q₁₀ (a) X₁₁ Y₁₂

VAR MA DI ET RA FI MA BAK DIM A NAM
TER GI DER EL KA DAR ÇIK EK ME ÇİN A NAM

Z₁₃ Q₁₄ Z₁₅

KİM SE KAL MA DI A NAM KİM SE KAL MA
O BA NA YE TER A NAM O BA NA YE

Q₁₆ (b) B₁₇ Y₁₈

DI DER AĞ LA MA GE Lİ NİM AĞ LA MA A MAN
" " " " " " " " " " " "

B₁₉ Q₂₀

BE Nİ YO LUM DAN EY LE ME
" " " " " " " " " " " "

ÇAMBAŞINA ÇIKDIM ANAM, ÇIRAM YANMADI
MEKTUP SILDIM YARE AMAN, MEKTUP YARMADI
ETRAFIYA BAKDIM ANAM, KİMSE KALMADI

- Bağlantı -

AĞLAMA GELİNİM AĞLAMA AMAN, BENİ YOLUNDAN
EYLEME

SAZAKLARA EV YAPMA ANAM, O BATAR ÇİDER
UZAKLARA KIZ VERME AMAN, O YİTER ÇİDER
EL KADARCIK EKMEĞİN ANAM, O BANA YETER

- Bağlantı -

3.15. Çambaşına Çıkdım (Gelin Havası)

3.15.1. Ezginin Edebi Yapısının İncelenmesi

Nazım Türü

Ezginin Sözleri

-1-	UYAK DÜZENİ	HECE DURAĞI
ÇAMBAŞINA ÇIKTIM, ÇIRAM YANMADI	-a	6+5=11
MEKTUP SALDIM YARE MEKTUP VARMADI	-a	6+5=11
ETRAFIMA BAKTIM KİMSE KALMADI	-a	6+5=11
Bağlantı		
AĞLAMA GELİNİM AĞLAMA	-b	DURAKSIZ=9
BENİ YOLUMDAN EYLEME	-b	DURAKSIZ=9

2

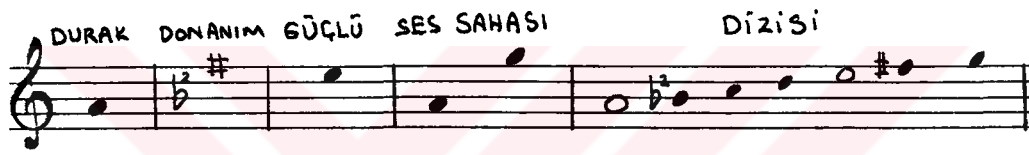
SAZAKLARA EV YAPMA O BATAR GİDER	-c	7+5=12
UZAKLARA KIZ VERME O YİTER GİDER	-c	7+5=12
EL KADARCIK EKMEĞİN O BANA YETER	-c	7+5=12
Bağlantı		

Yapı bakımından bağlantısı Geraylı Türkü örneklerimizdendir. Onbir olan hece sayısı 6+5, oniki olan hece sayısı 7+5, dokuz ve sekiz olan hece sayısı duraksız olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla beraber ikinci kıtanın 6+5 şeklinde duraklardan meydana gelen onbir heceli olduğu ancak türküyakanın "o" hecesini araya eklemesiyle oniki heceye yükseldiği olasılık dahilindedir.

3.15.2. Ezginin Ritmik Yapısı

- a) Usulü : 9/8 (Birleşik Usul)
- b) Düzüm Şekli : 2+3+2+2=9
- c) Toplam Ölçü Sayısı : 34

3.15.3. Ezginin Melodik Yapısı

- Atladığı Sesler : Mi-Do (Yukarıdan aşağıya)
 Re-Sol (Aşağıdan yukarıya)
 La-Do (Aşağıdan yukarıya)

Seyri : Çıkıcı-inici

3.15.4. Ezginin Biçim İncelemesi

= Kümesele ifade = (Çam Başına Çıktım)

$$A \left(\begin{array}{cccc} \frac{1.M.}{a_6} & \frac{2.M.}{b_4} & \frac{3.M.}{a_6} & \frac{1.N.M.}{b'_4} \\ a_6 + b_4 + a_6 + b'_4 \end{array} \right)$$

= Simgesel ifade = (Genişletilmiş)

$$A \left[\overbrace{a_6 (x_1 + y_2 + z_3 + \alpha_4 + z_5 + a_6)}^{1.M.} \right] +$$

$$b_4 \left(\overbrace{\beta_7 + \gamma_8 + \beta'_9 + \alpha'_{10}}^{2.M.} \right) + a_6 \left(\overbrace{x_{11} + y_{12} + z_{13} + \alpha_{14} + z_{15} + a_{16}}^{3.M.} \right)$$

$$+ b'_4 \left(\overbrace{\beta_{17} + \gamma_{18} + \beta_{19} + \alpha''_{20}}^{1.N.M.} \right) \Big]$$

SONUÇ

Bu çalışmada amacımız, Ordu ilinin merkezine ait ondört ezgi üzerinde detaylı bir analiz (inceleme) çalışması yapmaktır.

Yaptığımız inceleme sonucunda tespit ettiğimiz noktalar şunlardır:

Eserler, usul özellikleri bakımından zenginlik arz etmektedir. Şöyle ki: Yedi ve sekiz zamanlı birer eser dört zamanlı dört eser ve dokuz zamanlı sekiz eser mevcuttur. Bu dokuz zamanlı eserlerden üçünün, dokuzun 2+2+2+3 D tipinde, diğerlerinin ise dokuzun 2+3+2+2 B tipinde olduğu görülmüştür. Buna göre diyebiliriz ki, Ordu merkez ilçesi özellikle dokuz zamanlıları ve bu zamanın çoğunlukla B tipini kullanmayı sevmiştir.

Ele aldığımız eserleri edebi tür bakımından incelediğimizde : "Bir Bağlantısı Geraylı Türkü, iki eksik montajlı Geraylı, üç düz Mani ve sekiz Bağlantılı Mani şeklinde bir sonuçla karşılaşmaktayız.

Sekiz ve onbirli olan hece sayısında 4+4 ve 7+5 şeklinde değişen duraklar kullanılmıştır. Buna karşın, yedi heceli olan Mani'lerin, 4+3, 3+4 şeklinde değişen durakların yanısıra duraksız olarak da karşımıza çıktığını söyleyebiliriz

Ele aldığımız eserlerden üçü inici-çıkıcı, diğer tüm eserler çıkıcı-inici seyir karakterine sahiptir.

Ordu ilinin merkezine ait ondört ezginin, melodik, ritmik ve edebi yönden zengin ve dinamik olduğu görülmüştür.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 970
İNCELEME TARİHİ : 30 - 4 - 1975

DERLEYEN
TUNCER İNAN

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI

BAHÇEYE GEL BAHÇEYE

SÜRE :

NOTAYA ALAN
TUNCER İNAN

BAH ÇE YE GEL BA H CE YE GEL
BOZ TE PE YE CI K MA LI PE YE
FIN DIK DAL DA TE K LE ME FIN DIK DAL DA

BA H ÇE YE KU RU FIN DIK BU LUR SUN
CI K MA LI SU OR DU YA BA MA LI
TE K LE ME KIZ SAÇ LA RI NE K LE ME

KU RU FIN DIK BU LUR SUN
SU OR DU YA BA MA LI
KIZ SAÇ LA RI NE K LE ME A LA ÇAK SAN
Gİ Dİ YO RUM

A L BE Nİ A LA ÇAK SAN A L BE Nİ
KI Z LA RI BÖY LE GÜ ZEL KI Z LA RI
O R DU DAN Gİ Dİ YO RUM O R DU DAN

SON RA PİS MA NO LUR SUN SON RA PİS MA
SAZ CA LI BOY NA T MA LI SAZ CA LI BOY
GE LİR Dİ YE BE K LE ME GE LİR Dİ YE

NO LUR SUN HAY Dİ YAV RU MO Y MAK TAN
NA T MA LI " " " " " " " " " " " "
BE K LE ME " " " " " " " " " " " "

YAR GE Lİ ROY NA MAK TAN PAR MAK LA RI
" " " " " " " " " " " " " " " "

AĞ RI MİŞ ZİL ÇA LI BOY NA MAK TAN
" " " " " " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " " " "

BAHÇEYE GEL BAHÇEYE
(Sahife-2)

— 1 —

BAHÇEYE GEL BAHÇEYE
KURU FINDIK BULURSUN
ALACAKSAN .L BENİ
SONRA PİŞMAN OLURSUN

Haydi Yavrurum Oymaktan
Bağlantı- Yar Gelir Oynamaktan
Parmakları Ağrımış
L Zil Çalip Oynamaktan.

— 2 —

BOZ TEPEYE ÇIKMALI
ŞU ORDUYA BAKMALI
BÖYLE GÜZEL KIZLARI
SAZ ÇALIP OYNATMALI.
Bağlantı...

— 3 —

FINDIK DALDA TEKLEME
KIZ SAÇLARIN EKLEME
GİDİYORUM ORDUDAN
GELİR DİYE BEKLEME.
Bağlantı...

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 117 ~ 17/3/1973

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI
BEYTULLAH
ŞANLIYURT

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1956

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

KEMENÇEMİN TELLERİ

SÜRE:

(♩♩♩♩ = 46)

KE MEN ÇE MİN TEL LE Rİ BA ĞIR SAK TIR
BA ĞIR SAK BA ĞIR SAK TIR BA ĞIR SAK

Acep yâr işitirmi
Ha buradan çağırsak.

2

Kemençemin tasarı
Eriktendir, erikten
Yâr ben nasıl ayrıldım
Senin gibi ferikten.

3

Kemençemin telini
Kim bağladı elimi
Hoca kitapta görmüş
Sevdağın yerini.

4

Kemençemin yayına
Süreceğim reçine
Yaz gelince sevdiğim
1) Benzersiz güvercine
2) Dönersin "

YÖRESİ
ORDU

72

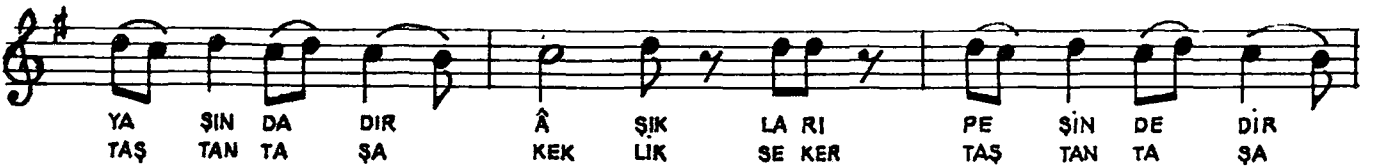
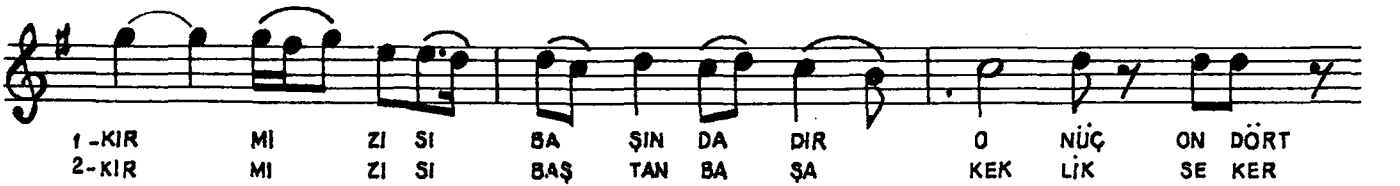
DERLEME TARİHİ
11/1/1945

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET ÖZKAN

KIRMIZILIM

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRESİ :

KIRMIZILIM
(2)

KIR MI ZI LIM KIR MI ZI LIM A KIP GI DEN

KIR MI ZI LIM SE KIP GI DEN KIR MI ZI LIM

TÜRKÜYE GİRİŞ

KIRMIZILIM KIRMIZILIM
AKIP GİDEN KIRMIZILIM
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM

(1)

KIRMIZISI BAŞINDADIR
ON ÜÇ ONDÖRT YAŞINDADIR
ÂŞIKLARI PEŞİNDEDİR

(Bağlantı)

KIRMIZILIM KIRMIZILIM
AKIP GİDEN KIRMIZILIM
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM

(2)

KIRMIZISI BAŞTAN BAŞA
KEKLİK SEKER TAŞTAN TAŞA

" *(Bağlantı)* "

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2044
İNCELEME TARİHİ: 13 - 12 - 1979

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
ORDU

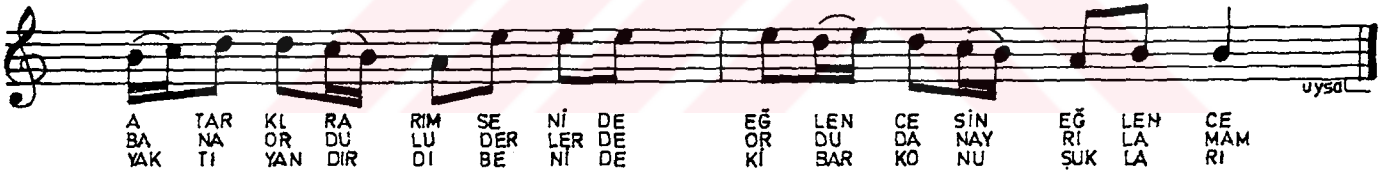
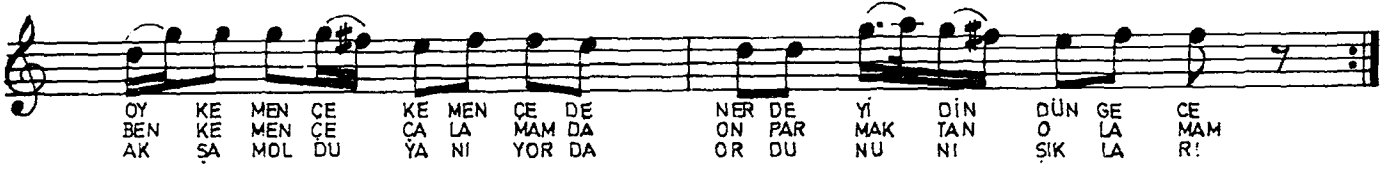
DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ : ♩ = 80

OY KEMENÇE KEMENÇE

— 1 —

OY KEMENÇE KEMENÇE DE
NERDE İDİN DÜN GECE
ATAR KIRAPIM SENİ DE
EĞLENCESİN EĞLENCE

— 2 —

BEN KEMENÇE ÇALAMAM DA
ON PARMAKTAN OLAMAM
BANA ORDULU DERLER DE
ORDUDAN AYRILAMAM

— 3 —

AKSAM OLDU YANIYOR DA
ORDUNUN IŞIKLARI
YAKTI YANDIRDI BENİ DE
KIBAR KONUŞUKLARI.

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HARUT ERMAN

DALDA FINDIK KALMASIN

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
NERİMAN TÜFEKÇİ

DAL DA FIN DIK KAL MA SIN DAL DA FIN DIK
DAL DA FIN DIK TEK LE ME DAL DA FIN DIK
BİR FİN Dİ GİN İ Çİ Nİ BİR FİN Dİ GİN

KAL MA SIN BA SA K Çİ LAR AL MA SIN
TEK LE ME DER SA Dİ K ME LAR DEK MA SIN
İ Çİ Nİ YAR SE N DE DE NAY RI YE MEM

BA SA K Çİ LA RAL MA SIN İ Yİ TOP LA
DER Dİ ME DE ÇE NAY DEK LE ME BEN BU RA DAN
YAR SE N DE NAY RI YE MEM BU GÜN GÖR DÜM

YİN KIZ LAR İ Yİ TOP LA YİN KIZ LAR
Gİ DER SEM BEN BU RA DAN Gİ DER SEM
YA Rİ Mİ BU GÜN GÖR DÜM YA Rİ Mİ "

MAL SA Hİ Bİ SAY MA SIN MAL SA
YAR SE N BE Bİ BEK LE ME YAR SE N
ÖL DÜ GÜ Nİ ME GAM LE YE MEM ÖL DÜ

Hİ Bİ SAY MA SIN A MA NA MA NA MAN
BE Bİ BEK LE ME " " " " " "
GÜ Nİ ME GAM LE YE MEM " " " " "

FIN DI Ğİ M Çİ Tİ R Çİ TİR Çİ TİR KİR Dİ ĞİM
" " " " " " " " " " " "

-1-

DALDA FINDIK KALMASIN
BAŞAKILAR ALMASIN
İYİ TOPLAYIN KIZLAR
MAL SAHİBİ SAYMASIN

Bağlantı - AMAN AMAN AMAN FINDIĞIM
ÇİTİR ÇİTİR ÇİTİR KİRDİĞİM

-2-

DALDA FINDIK TEKLEME
DERDİME DERT EKLEME
BEN BURADAN GİDERSEM
YAR SEN BENİ BEKLEME
Bağlantı.

-3-

BİR FINDIĞIN İÇİNİ
YAR SENDEN AYRI YEMEM
BU GÜN GÖRDÜM YARİMİ
ÖLDÜĞÜME GAM YEMEM
Bağlantı.

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI
ZİYA ÖZOVA

SÜRESİ:

İMECİLER GELİYOR

DERLEME TARİHİ
8 - 12 - 1945

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

Serbest kısım

İ ME Cİ LER GE Lİ YOR E Lİ KA RA KAZ
E Mİ NEM HUY LU MU SUN Mİ NA RE BOY LU
AŞ MA KI RAN DA NAŞ MA BEN SE Nİ TA Nİ

MA LI BEN YA Rİ Mİ TA Nİ RİM BA ŞI SA RI
MU SUN RUM HER GE LEN SE Nİ SO RAR AL TIN HA MAY
YO RUM HER KI RAN DAN A ŞA Nİ E Mİ NEM YAN

YAZ MA LI SIN YAN E Mİ NEM YAN
LI MI YO RUM

AÇ MA DA A MAN KA PI LA RI ES ME SİN YEL LER

FEN CE RE DEN KAÇ DA GEL DUY MA SİN EL LER

N. Uysal

—1—

İMECİLER GELİYOR ELİ KARA KAZMALI,
BEN YARİMİ TANIRIM, BAŞI SARI YAZMALI, YAN EMİNEM YAN.
Bağlantı — AÇMA DA AMAN KAPILARI ESMESİN YELLER,
PENCEREDEN KAÇDA GEL DUYMASIN ELLER.

—2—

EMİNEM HUYLUMUSUN, MİNARE BOYLUMUSUN,
HER GELEN SENİ SORAR, ALTIN HAMAYLIMISIN, YAN EMİNEM YAN.
Bağlantı.....

—3—

AŞMA KIRANDAN AŞMA, BEN SENİ TANIYORUM,
HER KIRANDAN AŞANI EMİNEM SANIYORUM, YAN EMİNEM YAN.
Bağlantı.....

YÖRESİ
ORDU
KİMDEN ALINDIĞI

ÇERLEME TARİHİ
12.7.1986

SÜRESİ :

GÖRÜNÜR MELET ÇAYI

NOTAYA ALAN
ERKAN SÜRMEN

♩ = 60

GÖ RÜ NÜR ME LET CA YI YI R CAM BA SI YAY
A TE ŞİM SÖ LET CA NA R CAM BA SI YAY
GEL Dİ M DA MAT OL MA YA R YU Z RE K ÖUR MA
LA SI N DA N ÇAM BA SI YAY DAN KA NA R ÇAM BA SI YAY
AL MA YA R YU Z RE K ÖUR MA LA DAN KA MA NAR YA
Ö Y LE Rİ N GİR YAR SEV DUM Kİ Ö HER LÜ YOM SEV
YA Rİ M GE LİN O İN LU CE YOR BA Ş GÜ LA LE Nİ RUM AĞ
DA SI N DA N Ö LÜ YOM SEV DA SI N DAN VAH VAH
DOST SA NA R HER GÜ LE Nİ DOST SA NAR (Serbest)
LA MA ĞA BA Ş LA RUM AĞ LA MA ĞA

-1-
GÖRÜNÜR MELET ÇAYI
ÇAM BAŞI YAYLAŞINDAN
ÖYLE BİR YAR SEVDUM Kİ
ÖLÜYOM SEVDASINDAN.

-2-
ATEŞİM SÖNÜK YANAR
YÜREK DURMADAN YANAR
YARIN GÖNLÜ ÇOK İNCE
HER GÜLENİ DOST SANAR.

-3-
GELDİM DAMAT OLMAYA
GİZ DUVAĞIN ALMAYA
YARIM GELİN OLUYOR
BAŞLARUM AĞLAMAYA.

R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
H M REPERTUAR SIRA No:1354
İNCELEME TARİHİ : 25.5.1977

DERLEYEN
AHMET YAMACI

ÖRESİ
RDU

DERLEME TARİHİ

İMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

BOZ TEPENİN BAŞINDA
(- GÜRCÜ HORONU -)

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

ÜRRESİ : ♩ ♩ ♩ = 42

BOZ TE PE NİN BA BA SİN DA KA RA KO YUN
BOZ TE PE NİN BA BA SİN DA KA RA KO YUN
BOZ TE PE NİN BA BA SİN DA KA RA KO YUN
SİN DA KA RA KO YUN
SİN DA KA RA KO YUN
SİN DA KA RA KO YUN

YA GE RI... N YI LIR ZE LER YEL LER KA RA KO YUN KA RA KO YUN YA GE RI... N YI LIR ZE LER YEL LER

KIZ SE Nİ GÖ RE... N GÖZ LER SER HOS HO LU... R
RA KI DA ÇİN NE YA LE PİL Dİ SİN YOR YA NA NA ÇİN DA
KAR ŞI DA NE LE Dİ YOR IN CE BEL LI

BA ME GÜ YI LIR ZE LER A MA NA MAN KÜ LÂH LI
GÜ ZEL LER " " " " " " " " " "

YA Rİ NE Lİ Sİ LÂH LI YAK TI BE Nİ
" " " " " " " " " "

Bİ... L LÂ Hİ A MA NA MAN A MA NA MAN
" " " " " " " " " "

A MA NA MAN DA A MA NA MAN
" " " " " " " " " "

Saz-----

BOZTEPENİN BAŞINDA
(Sahife - 2)

- 1 -

BİR TEPENİN BAŞINDA
KARA KOYUN YAYILIR
KIZ SENİ GÖREN GÖZLER
SERHOŞ OLUR BAYILIR

Bağlantı - AMAN AMAN KÜLAHLI
YARIN ELİ SİLAHLI
YAKTI BENİ BİLLAHI
AMAN AMAN AMAN AMANDA, AMAN AMAN

- 2 -

BOZ TEPENİN BAŞINDA
KARA KOYUN GEZELER
RAKI İÇİN YAPILSIN
YANAĞINDA MEZELER
Bağlantı.

- 3 -

BOZ TEPENİN BAŞINDA
EŞİYOR SERİN YELLER
KARŞIDAN EL EDİYOR
İNCE BELLİ GÜZELLER
Bağlantı.

YÖRESİ
ORDU

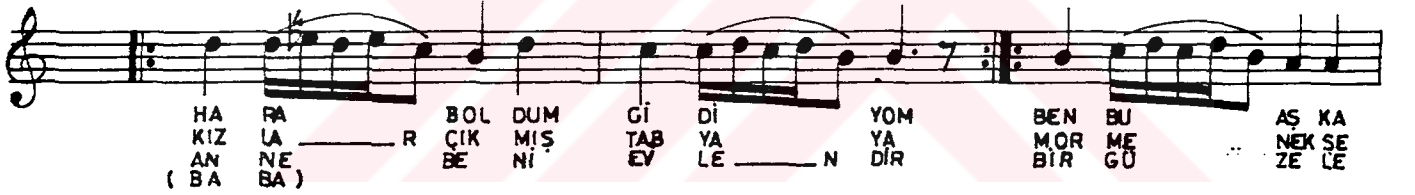
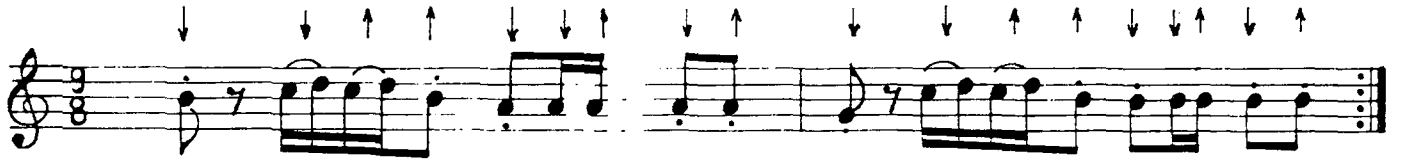
KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

SÜRESİ:
2:32

ORDUNUN SOKAKLARI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

1- HEY.....
NUN SOKAKLARI
LİDİR DÜŞELİ
OLDUM GİDİYOM
BENİ ASKA DÜŞELİ
Bağ- ARMUDUN İRSİNE
GÖZ KOYDUM BİRİSİNE
BENİ ÇOBAN YAPSINLAR
KIZLARIN SÜRÜSÜNE

2- HEY HEY.....
TABYANIN YANLARINDA
SÜRÜLERİM OTLUYOR
KIZLAR ÇIKMIŞ TABYAYA
MOR MENEŞE TOPUYOR
Bağlantı.

3- HEY HEY.....
TABYANIN YANLARINDA
GEZE GEZE YORULDUM
ANNE BENİ EVLENDİR
(BABA)
BİR GÜZELE VURULDUM
Bağlantı.

YÖRESİ
ORDU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
MUHSİN TERCAN

KIRMIZILIM TUTAM TUTAM

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ : ♩ = 240

KI_R MI ZI LIM TU TAM TU TAM KI_R MI ZI LIM
KI_R MI ZI SI BA ŞIN DA DIR KI_R MI ZI SI
KI_R MI ZI SI BAŞ TAN BA ŞA KI_R MI ZI SI

TU TAM TU TA M A RA SI NA GÜL LER KA TAM
BA ŞIN DA DI R O N Ü Ç ON DÖRT YA ŞIN DA DIR
BAŞ TAN BA ŞA KE_K LİK SE KER TAŞ TAN TA ŞA

O YA RI LE BEN DE GE DE M KI_R MI ZI LI_M
A ŞIK LA RI PE PE ŞİN DE DI R
KA VU Ş MA MIZ KAL DI KI ŞA

KI_R MI ZI LIM A ŞI_P GI DEN KI_R MI ZI LIM
..

CO ŞU_P GI DEN KI_R MI ZI LIM SE Kİ_P GI DE_N
..

KI_R MI ZI LIM uysa

— 1 —

KIRMIZILIM TUTAM TUTAM
ARASINA GÜLLER KAÇAM
O YAR İLE BENDE GİDEM

Bağlantı. { KIRMIZILIM KIRMIZILIM
AŞIP GİDEN KIRMIZILIM
ÇOŞUP GİDEN KIRMIZILIM
SEKİP GİDEN KIRMIZILIM

— 2 —

KIRMIZISI BAŞINDADIR
ONUÇ ONDÖRT YAŞINDADIR
AŞIKLARI PEŞİNDEDİR
Bağlantı.

— 3 —

KIRMIZISI BASTAN BAŞA
KEKLİK SEKER TAŞTAN TAŞA
KAVUŞMAMIZ KALDI KIŞA
Bağlantı.

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDIĞI

KEMENÇECİ AHMET ÖZKAN
Ve İBRAHİM KURTUL

AL TAVANDAN BELLERİ

SÜRE

SAZ

AL TAVANDAN BEL LE Rİ BELLE BEL LE ME LE Rİ
BİR TA ŞAT TİM SAZ LA Rİ Gİ Tİ VUR DU KAZ LA RA

KIZ AB LA NA SÖY LE ME GEZ Dİ Ğİ MİZ YER LE Rİ
ANNE BE Nİ EV LEN DİR İS TE Dİ ĞİM KIZ LAR LA

Dİ NAR Ğİ LE NAR Ğİ LE KALK Ğİ DE LİM YAR Ğİ LE

Bİ ZİM Şİ ŞE BO ŞAL MIŞ DO DU RUN GÜ LE GÜ LE

1

AL TAVANDAN BELLERİ
BELLE BELLEMELERİ
KIZ ABLANA SÖYLEME
GEZDİĞİMİZ YERLERİ

BAĞLANTI

Dİ NAR Ğİ LE NAR Ğİ LE
KALK Gİ DELİM YAR Ğİ LE
BİZİM Şİ ŞE BOŞALMIŞ
DOLDURUN GÜLE GÜLE

2

BİR TAŞ ATTIM SAZLARA
GİTTİ VURDU KAZLARA
ANNE BENİ EVLENDİR
İSTEĞİM KIZLARLA

BAĞLANTI

T RT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SRA No : 1550
İNCELEME TARİHİ : 23.2.1978

YÖRESİ
ORDU

KİMDEN ALINDI
KADİR USTUNDAĞ

SÜRESİ
P. 112

ORDUNUN DERELERİ

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1946

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

ORDUNUN DERELERİ AKSA YUKARI AKSA VERMEM SENİ ELLERE ORDU ÜSTÜME KALKSASÜRME LİM AMMAN OY MEHME DİM MEHME DİM SANA KÜSTÜM DE ME DİM SİN BENİ BANA GEÇMİŞLER İYİ HALLERİ BEH DEMEDİM SÜRME LİM AMMAN

— 1 —
ORDUNUN DERELERİ
AKSA YUKARI AKSA
VERMEM SENİ ELLERE
ORDU ÜSTÜME KALKSASÜRME LİM AMMAN
Bağlantı: OY MEHME DİM MEHME DİM
SANA KÜSTÜM DE ME DİM
BENİ BANA GEÇMİŞLER
İYİ HALLERİ BEH DEMEDİM SÜRME LİM AMMAN

— 2 —
ORDUNUN DERELERİ
DERİN DERİN CAĞLIYOR
KALK GİDE LİM SEVDİĞİM
ANNEM EVDE AĞLIYOR SÜRME LİM AMMAN
Bağlantı: OY BAĞLAMAM BAĞLAMAM
ZERDALI DALİMİSİN
GARİP GARİP ÇALARSIN
BENDEN SEVDALİMİSİN

YÖRESİ
ORDU

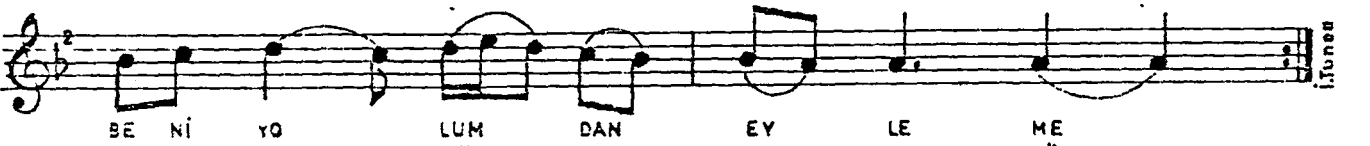
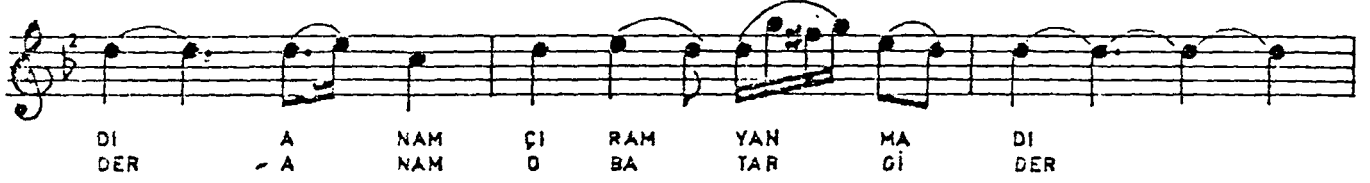
DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ZİYA TAŞOVA

ÇAMBAŞINA ÇIKDIM (Gelin havası)

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

SÜRE:

ÇAMBAŞINA ÇIKDIM ANAM, ÇIRAM YANMADI
MEKTUP SILDIM YARE AMAN, MEKTUP VARMADI
ETRAFIMA BAKDIM ANAM, KİMSE KALMADI

—Bağlantı—

AĞLAMA GELİNİM AĞLAMA AMAN, BENİ YOLUHDAN
EYLEME

SAZAKLARA EV YAPMA ANAM, O BATAR GİDER
UZAKLARA KIZ VERME AMAN, O YİTER GİDER
EL KALARCİK EKMEĞİN ANAM, O BANA YETER

—Bağlantı—

KAYNAKLAR

TRT. Arşivi Notaları.

Yurt Ansiklopedisi, C.IX, Anadolu Yayıncılık, İstanbul 1982-83.

ÖZGEÇMİŞ

1967 yılında İstanbul'da doğdu. İlkolulu İstanbul'da tamamladı. 1978 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Çalgı Eğitimi Bölümü'ne girdi. 1989 yılında aynı bölümden mezun oldu. 1991 yılında , aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans eğitimine başladı.

1985 yılında müzik piyasasına girdi ve o tarihten beri sayısız sanatçıya bağlamasıyla eşlik etti. 1994 yılında "Enstrumantal Folk Müzik" adında bireysel bir kaset çıkardı. Müzik çalışmaları halen sürmektedir.

